8477/V.

Synodo Polonicali

Ao nn. [illegible] actione

Certificaco. [illegible]

e in persona [illegible]

fortem, nunc in causa [illegible]

(L. S.)

Sub poena Flor. 6.

Notandum: Anno 1723. determinatum pre-

misi ex Decimis Apum, sed qui-

dem Ao. 1725. obligarunt se Senio-

ribus superintendentis, qui taliter pari-

Kez. 491.

ACADEMIA
REPUBLICII
SOCIALISTE ROMÂNIA
FILIALA CLUJ
BIBLIOTECA
MsU 491

80
200
30
600
1660

Salanstra

[illegible]mentis vini etc.

[illegible]uda solita Flor-

[illegible]at; hor. solv. 200.

[illegible] pauper. constitit

1562. 1. Sept. in Ea-

[illegible]m. 433.

[illegible] 26 s. termin.

[illegible] Divisioc. Flor 7.

Sept. Divisionis.

[illegible]mpore synodali

[illegible] in usu.

[illegible]idiomate:

[illegible]izonyosa-nő

[illegible] n.n. régére

[illegible]ac forma bun-

[illegible]antk.

[illegible]ergs.

Olim.

A. 1751. in Consistorio elaborata [illegible] celebranda.
A. 1752. Sustentio Supremi Curatoris habetur.
A. 1778. in Synodo S: Abrahaud. publicanda Puncta pro Constituib. Generalibus.

A. 1698. in Synodo Prolonensi prohibetur, Ne Procuratores Causa Taxam pro una Actione supra 34. xpers capiant.

A. 1700. in Synodo Székely Keresztúrina; Statuto A. 1681. sub Nro 4. existenti (: Vide Segnd facie hujus paginae :) additur: Qui Ecclesiastici sine Emissione Sedris, absqe scitu Episcopi vel Senioris, et sine eorum sigillo, Politici Magistratus sigillo relipiunt passiones, de merito puniantur per Seniores.

A. 1716. in Consist. Caud. determinatum: Ut Generali Notario Lex (: mlgo tunc temporis :) Zloti deputentur, ut eriam et Ecclesia R. Joannes Prolovi Notario Sti administrat in Ofen hab. Flor. C. 23. 30. Hunc Solitum hodie Sti Notario ex Eleemosyna pro fratribus egenis collecta. Rf. 2.

A. 1911. Synodus in N. Ajta; ubi inter Acta habetur: Collecta in Ratione Jordensis Sebola conservetur in Consistorio Caud. unde Divisio Septimanalis et Salarium Rectoris per Praesidem Consistorii administretur, pro Septimanali Divisione singulis Septimanis singuli Florini, in Feriis dimidius tantum florenus detur.

A. 1729. Eligitur Sup. Consistor. e Secularib. et Ecclesiis et ejusdem officia vel Munus Circumscriptis certis sub regulis.

A. 1741. in Consist. Caud. Concluditur: Ut et Ecclesia Consistorialis et Synodales Conventus precib. Convenientib. incipiat et claudat.

A. 1743. in Synodo Karacensi; Officia Oris Lecta Specificantur. 1. habet statim superius in concluso A. 1741. 2. Dissertationum Synodalium omnes actus precib. concludat. [: Erat hoc olim Sti Notarii officium Vide quae Discipl. hodie et Ex Lecta p Notarios perpeti:] 3. P. Superintendentis Salutatores Valedictiones excipiat Respondendo. 4. Cum Consistorium ab Ecclesia vel a quoqm acceptatur, tractat, tones quotes gratias agat. 5. S: Superintend. aliquid rare officii in pus admittat, cum protegnatur in Consistorio. 6. Si quis convicitur, multam Ex Ecclesia exigat et subdividat Assessoribus. 7. Collectam in Ratione Egenorum coram Sam pratt, illis subdividat. 8. Salarium Notario debitum administret. 9. In absentia Oris Ecclesia primus Seniorum eius officium peragat.

ACADEMIA R. S. ROMANIA
BIBLIOTECA
FILIALA CLUJ

A. 1681. in Synodo Adamotina statuitur sub Nro 5to. Deinde
Consistorium Claudiopoli non interruptatur; experientia enim
docuit, multas difficultates oriri, ex eisdem neglectu.
A. 1759. in Consist. N. 3. Ratione Restantiar. p: accedente etiam
Christinor. Salaristar. Consensu:) hra Concluditur: Ut cum
collecta ad determinatum salarium non sufficeret, quisque
salaristar. a' proportione patiatur; de quo etiam Perceptor
Collectar. in stenatur, ut Congatione in casu Gnominato a' pro-
portione spatiat.
A. 1663. in Synodo Adamotina statuitur: Quoties cunq; deinceps
Synodus celebrabitur, ante omnia semper sacra Dni Cena
administretur, Perdurat ab eo tempore hrec Constitutio.
A. 1666. in Synodo Haranglabina statuitur sub N. 2: Synodus
Annuatim ad Dominicam post festum p: nti Dni:) Trinitatis indicatur.
A. 1668. in Synodo Csp: Martonensi sanitum est: Ne imposterum in
Judiciis Ecclesiasticis in Litium Processibus Procuratores
Politici admittantur, inter ipsos quidem in
rebus maximi ardnis. Dum verò lites Politicor. in Foro
Ecclico agitantur, tunc quidem admitti possunt, hac tamen
limitatione, ne exceptiones varia, futiles et frivolas
admittantur in oppressionem Litigantium. Et interim dent O=
pera sedulosq; allaborent D. Seniores cum Assorib. ut quam ali-
quos reddant Procuratores Politicos ab Actioe Caat in Foris Ecclicis.
A. 1681. in Synodo Adamotina sub Nro 4. Si Inquisitio in Caa Ma-
trimoniali per Seculares peracta sic, etiam a' R. Seniore sim-
pto sigillo ijs testes a' Cantante examinentur per Eclicos:
id est iterata Inquisitio peragatur per Regios Ecclesiasticos.
Hodie tamen abierunt, Ecclesiasticos cum Politicis, si ita
Cantanti videtur, examini ad Inquisit. simul peragendam.
Secundum Disciplinam quidem Radeciana ut et Almatriana Ge-
neralis Consistorium est determinare de Synodo Convocanda; At
A. 1682. in Consistorio, sub N. 2. Episcopus cum Partiali suo
Consistorio autoratur de Loco Synodi Statuendo.

CONSTITUTIONES
SYNODALES & CONSISTORIALES.

Pro Rerum & Casuum varietate successivis temporibus natæ, ab Ecclesiis earumq; Ministris et Adjunctis observandæ;

Præcipuè

Ab Anno 1626. e' Protocollis Generalibus excerptæ.

Siquidem

Statuta antecedentium Congregationum Synodalium, priùs Radeciance, A. 1626. conscriptæ, post ex illa A. 1694. concinnatæ DISCIPLINÆ ECCLESIASTICÆ, maximâ parte sunt illata, et pro Lege veluti Fundamentali Ecclesiarum Unitariarum in M. Transnice Perptu dispersar. confirmata usuq; roborata.

Hæ verò.

Conscriptæ et futuris quoq; temporibus colligendæ in usum tam Officialium, quàm Horum curæ et inspectioni commissarum Ecclesiarum Ministrorumq; Ecclesiasticorum,

Per eos

Quibus Boni Publici Ecclesiastici conservandi et administrandi, antelatasq; Decisiones ab interitu vel oblivione vindicandi Ratio volupe fuit et erit.

Annõ 1780. et sequentibus.

1. Cor. XIV. v. 40.

Omnia decenter & ordine fiant.

Corrupti seculi fatus est:
Mali mores cudunt bonas Leges, ut malæ matris optimam sobolem.

Fundamentum Legum et Constitutionum Ecclesiasticarum est:

Quemadmodum omni societati, in certum, sed pium finibusq; propinquum finem coalescenti; ita etiam Ecclesiæ pro pietate Christiana colenda collectæ naturaliter competit Jus, pro Statu Ecclesiæ conservando, eas Leges et statuta condendi; quæ obligationi quoq; summis Potestatibus debitæ, Reipublicæq; conservandæ, contraria non sunt, imò serviunt, et ad Ecclesiæ statum, quisque finis obtinendus; sinceram nempe fidem, non fucatam pietatem, imò mores Christiano dignos, sapta nata sunt; quibus qui morem gerere recusat, societate excludendus; non enim dignus societate Civis censetur; ita nec Ecclesiæ, qui ejus statutis communi consensu introductis non obtemperat. Cuper Theol. xtiana Partis. IV. Cap. III. §. 10, 11, 12.

ELENCHUS SECTIONUM.

Sectio I.
De Visitatione Generali A. 1693. facta ejusq; conclusis et Deliberatione quadam A. 1614. scripta.

Sectio II.
De Senioribus Diœcesium eorumq; Officiis.

Sectio III.
De Pastoribus Ecclesiarum.

Sectio. IV.
De Ludimagistris vel Catoribus Ecclesiarum.

Sectio. V.
De Senioribus et Ministris Ecclesiarum, Eorumq; Familiis Mixtim.

Sectio VI.
De Inspectoribus v. Curatoribus Secularib. Eccl.

Sectio VII.
De Ecclesiis earumq; Appertinentiis.

Sectio VIII.
De Auditoribus et eorum ad Ministros relatione.

Sectio IX.
De Curatoribus vel Decanis Ecclesiarum.

Sectio X.
De Salario Ministorum & Restantiis.

Sectio XI.

De Partiali et Quindenali Sedria.

Sectio XII.

De Visitatione Particulari.

Sectio XIII.

De Cursualibus Literis per Ministros deportandis.

Sectio XIV.

De Copulatione Nubentium et Nuptiis.

Sectio XV.

De Divortiis, eorumq; Accessoriis.

Sectio. XVI

De Honorario Superintis, ut et Viatico Comitesq; Senior.

Sectio XVII.

De Vacantibus et Ecclesiasticorum Viduabus.

Sectio. XVIII.

De Constitutionibus Generalibus.

Sectio. I.

De Visitatione Pri An. 1693. ejusq; Conclusis, ut et Deliberatione Aõ 1614. de Salario Ministrorum &c. Facta, quæ simul sub sigillo Superintendentis omnibus Diœcesib. ab observandum Publicata.

Ecclesiæ Unitariæ Insedentes ab Aõ 1622, tempore vidlõ Gabrielis Betlen, fuerunt sub Inspectione Episcoporum Reptorum, usq; ad Annum 1693; Quõ Cessert sub Principe Michaele Apafi, è Consensu Regnicolarum est sub Inspectione Episcopi Unitarii R. ac C. Michaëlis Almási. Qui in nomine Dni N. J. Xti instituit Visitationem Iplem in Ecclesiis Insedensibus, cum sibi Adjunctis: R. D. Stephano Magyarosi, Ecctarum Sedis Aranyos et Comitis Jordens Seniore Vigilantissimo, item R. D. Joanne H. Szi Mártoni, Eccl. Unit. Comitis Albens. Seniore, cum Clar. D. Michaële Regni Lectore Claudiopolitano, adjuncto sibi Brachio Seculari J. D. Georgio Donath Nagy Ajtaensi:

Ubi hæc sunt Acta et Constituta:

1. Végezteték, hogy a' modo nyosztes minden horon Curatorok válassztassanak az Ecclesiákban, a' kik az Ecclesiáknak minden Javaira, mind a' meljek jelen vannak, mind a' mellyek el idegenültek Sorgoltson gondot viselljenek, úgy mint: Sánto földek, Szena Réteh, Erdőh, egy Szoval a' kár mindenünk jok légyenek, vedabealni el ne mulassák, és minden Ecclesiai Proventust az Eccláh Sükségére fordittassék, és

és mindenképpen az Ecclesia javaic Kaporosságh.

Az Egyházpiahtol esztendőnkent Sz: György nap tájján Sániot végjenek, a' Curator választtasseh Püspöh terhem Plenitudójában Curatorságra, és abszolvájis légyen az ő Kegyelme jelen létében; vagy da a' Püspöh a' Senioret Assessorival egyűt autorálja. A' Büntetésben pedig a' Püspöh autorálja 3. forintig, a' birságh hét részbe légyen az Ecclesiáé, hatmada a' Curatoré, ha pedig a' Curátorh tisztehben el nem járnih Tiszen, a' Püspöh büntesse meg. Flor. 12.

Notandum hæc Curatorum Ratiociniatio tum quoad tempus, tum quoad modum subsequis Constitutionibus Consistorialib, cum tempore mutata est.

II. Constituáltatvat ezis, hogy a' Curatorh mentöl hamarébb perfelyes Ládát tsinálttassanah az Ecclesiáhban, a' meljet az Egyházpiah minden jeles Innepehen Templom eleiben hi légjenek az Alamisnánah bé vetelére. A' Predikátor pedig tartozzéh szép rationhal az Halgatohat inducalni az Alamisnálhodásra, mellyet ha el veszteglene, a' Curatorh büntesséh 3. forintra. Ha pedigen az Egyházpiah a' rendelt orákhon a' Ládának hi tetelét el-mulatnáh, egy egy forintra büntetessenek az Esperestöl; melj Ládának holtsa 'allyon a' Curatorknál, a' Láda pedig az Egyházpáhnál. Azonban minden Innepehen a' Predikátor jelen létében számláltasséh meg az Alamisna, és menji teszen vagy tsináltasséh jel, az szám pedig állyon az Ládában.

Nota: Hodie quibusdam in Locis Arca conseratur cum contentis in Parochia, claves apud curatores. hoc melius.

III. Ennek előtteis ugyan leién mostis confirmáltatva, hogy a' modo nuptorum, senki a' Kepélés előtt buzájátt bé hordani ne méré szellye, hanem da mikor a' szűkség kéu szerint ene némely szegenjeket két vagy három halongyának bé-hozására, ugy mindazáltal, hogy azis légjen a' Pap tudtával, melj ellen ha valahi tselekednéh három forintra büntettséh, mely pénzis az Ecclesia pénze közé tétessésh.

IV. A' hih a' Kepélésbor a' Sorának máshová valo transponálásával a' Kepélést megváltoztatnáh, büntessenek az ollyah pl. 3. a' mellyis tétesséh az Ecclesia pénze közé, a' Pap kára insuper repudáltasséh.

N3: Hic Capetiat adstrandi modus obtinet in Harmszéh.

V. A' Neghjenseh pelöl végeztetet, hih a' Templomat nem gyakorolyáh, hogy ha a' Templomat Vasárnap háromszor egymásután el vesztegleném méltó okénélkül, a' Curatorh az Aedilisekkel egyűt az ollyanohat büntesséh egy egj forintra, mely pénzis tétesséh az Ecclesia ládájában.

VI. Senki Pap hire nélkül az Harang kötelétehez ne nyulljon, hogy azt meg vonja, hahi pedig azt el-köretné, büntetessséh egy forintra, mely pénzis tétesséh az Ecclesia pénze közé.

VII. Ha hi halottjának ahat harangoztatni napjában háromszornál többszer ne harangozzon, akhoris legjellyebb trak jel pertály oratsháig három forint büntetés alatt, mely tétesséh Eccla ládájáb.

VIII. A' Curatorh mindenűt 12. fo. birság alatt az

az Eclesia erdeit meg-tiltsák; Ha valahi Curatorok hire nélkül vinne belőlle, büntessék 3. forintra; Ha a' Curatorok azonban el mulatnák, és az Ecclesia erdejére gondot nem viselnének, ollis büntetessenek az Püspöktöl. 12 forintra. Melyre a' Seniors egy vitezzen, hogy Ja negligentiája miatt pusztulna az Erdö, ollis büntetessék a' Püspöktöl 12. forintra.

IX. Ha az Eclesiákban az Atatás annyira régh vitetik, hogy a' hepélés meg lehet, és sorgalmaztatnak a' Predikátorok a' hepélésre, tartozzanak ki menni, sub pena flor. 3. melyet a' Seniorok régjek meg a' Predikátorokon.

X. A' Seniorok esztendöbe két Partiákénál többet ne Indessek.

XI. Mind Papok, mind Mesterek a' jövö Karátsonig Papsoz és Mesterez illendö hosszu köntöst szerezzenek magoknak, és Togát, mely nélkül egy sem Templomba ne menjenek. sub pena Flor. 3.

XII. A' Mesterek Husvét elöt két hétel, Karátson elöt is két hétel Generale Exament Tsinálljanak, melyben a' Pap és az Eclesiák Elöj adtibe álassak sub pena flor. 3. melyet ha a' Pap negligálna büntetik fl. 6.

XIII. Az Háromszéki Atyafiaknak tövenj székek legyen sz: Györgyen az oda által valo Cantsákban. Ha pedig a' Cantsa Erdö-Vidéki lészen, az igazgatók vagy Dölönben vagy Zitáni, a' Cantsánsok pedig Asztal pénzt, s: mely Mensaléb Divactatik:) tartozznak le venni: Dz. 24. a' Constitutióért. Dz. 3.

Deliberatio Anni 1614. De Salario Ministrorum alias Adjunctis necessarius.

Delib.

Deliberatio facta Gentibus Patronis, Duo Francisco Edalási de sz: Demeter, Miczáéle Dániel de Varsjas, Francisco Pálfi de Fagy, sub Episcopatu Slavonii Matthaei Torovztai, Seniore Stephano Somordio Sedis Udvarhely. A. 1614. 25. Tbr. in Edvdos.

1. Az Homorod két mellyéhez a' Kühellön tul azoz tartozo Eclesiákban tartozzanak a' bért integrè az Eclsiákban valo rendezés szerént 12. halongyából megadni a' Predikatornak, heresebböl pelét. Ha pedig munkájával kenjerét keresö szegény ember lesze kinek nem lészen gabonája, három napi dolog, vagy napszám. Ozregj szegény 3. frig kender Vaszuot fizessen.

2. A' Fejér Nyiko és Fagy ize mellett azoz tartozo Eclesiákban tartozznak egészszel hus halongyából, heresebböl pellel. Ha pedig szegény de Joszágos más pél réha buzával, és három réha zabbal, Joszág talan szegény három napi dolloggal, vagy napszámmal. Ox sojával kenyerét keresö 3. frig vaszonnal.

3. Templomba valo halott Temetés és Testeknek ki hányása meg tiltatot sub pena flor. 12.

4. Templomban valo hatalmaskodás flor. 12. Ha valahi Templomban trak meg raszigálnais valahit flor. 12. Szék be tétel. Deut. 25.

5. Templom körül valo Cintermenek hasznai Papé Mesteré.

6. Se Pap, se Mester meg fogjathozot Eclesiákhoz is Esperest és Assessorok hire nélkül a' bért az Halgatokkal külön se szálliozni se neveni ne merje, sub p. fl. 12.

7.

7. Az Egyházi Szolgák marasztásaban az Halgatok illyen modalitást tartsanak, hogy Adjunt Vasárnap mindén Ecclesiákban Papot és mestert marasztják, és hijjanak, melyet tartozzanak a D. Seniorok értésére adni.

8. A Prouentus be vakaritásának idején az Egyházfiának egyike a Predikátor Házánál jelen legyen, hiti szerint téggen itiletet a bérnek, bizzák, zabok meglátogatásában, ha méltó vé az el vételre, vagy nem, ne köröczkézik ohnélkül valo nézésig mind egy részről, mind más részről.

9. A Bérnek be vitelére egy nap rendeltessék. Ha ki penig két nap egymás utan be nem vitte, büntetessék egy forintra, a bértis adja meg.

10. A Restantia ki adásban tartatott és tartatik is illyen rend: Minden Pap és Mester Sz: Mihály napban a Restantiát ki adja az Egyházfiának, hagjaccassék a meg jizetés egy zétre, akkorra az Egyházfiak az Ecclesia Szolgaic tartozzanak Contentalni, egyéb aránt az Egyház Szolgai rekeszjék igazat az Egyházfiakon. Ha pedig az Ecclica Persona nem tselekedné, egyéb nem comperiáltatik, hanem fáradozzálás Halgatoinak, melyis in Spiritum Successor van, azért az Ecclica persona büntetődjék a Disciplina Szerint, A' mellett tempore Visitacionis méltatlan lészen panasza bérének fel nem vétele felöl, ha idején korán meg nem jelentette, imputet sibi.

11. Ha ki az Halgatok közzül predikáltatni akar halottja felett, a' Predikátorok jó idején értésére adja; mert különben nem tartozik predikállani.

Michael Almási Superint. Vnit. (L.S.)

Hae in

Hae in Compendio hinc publicata, nolui direllere, et ad sua loca reponere; partes tamen eorundem huis locis citabuntur et secundum Nros Specificabuntur.

Sectio II.

De Senioribus Ecclesiarum, eorumq; Officiis.

Anno 1598. 14. Junii in Synodo Tord. Conclusum 1. A' Seniornak legyen autoritássa az alatta valo Ministerekneck meg büntetésében ad Flor. 12. 2. Nagj dolgokban pedig, melyek Depositiot nézének, és Criminalis Causák vhuanak, annak büntetése és executója cum omni bonor confiscatione nézi a' Superintendent, és ebben mindenkor procedálhasson.

A. 1644. Torda in Synodo: Mint hogy a' Részegségel és mod nélkül valo borittallal, a' Sz: Ministerek megrutoa[illegible], az Ecclesia malè audit, az Studiorok megborzánkoznak, az Istennek dicsőssége és nagj nere gyalázatik; Deliberalta a' Sz: Sinat, hogy ha valamely Senior részegeskedik minnyaljon poena Flor. 12. a' priuatus Pastor. fl. 6. a' Mester. fl. 3. az Ephoreste a' Pusztok büntesi meg.

A. 1688. Az Ephorest sub poena Fl. 12. tartozik az Ecclesiákot a' Sanctetre, a' Curatorokat Számadásra kényszeriteni.

Ao. 1661. in Synodo Desznalima. 1. A' D. Seniorok minden Diecesischben ad minimum esztben háromszor Parnalis Conuentest institualnak. (1.) Disputatiók legyenek de Scripturis fidei Sis, et Examina ex Theologia (2.)

+ Synod. Sect. 1. n. x. Sect. xi.

(2.) Legyen Morum et Vitae Fratr. censura secundum Ecclesiastica Disciplinae rigorem.

3. Minden Causák elsőben a' Diœcesisnek Seniora elvá az ő Székin agitaltassanak, és a' Püspök nem agitaltatott dolloggal ne terheltessék.

Anno 1730. in Consist. Cand. Nro 2. Ita mihor justa de Causa a' T. Eperesz nem comparealhat a' Sole Consistoriumra vagy Synodra, a' Sék Notariussa, vagy eö ennek deficiente egyik tiszt Assessor tartozzék a' dolgokat reportalni sub poena flor. 12.

A. 1740. in Syn. Sz: Benedek. Nro. 2. Omnes Seniores de bonis Ecclesiae Ratione exigant, et de Debitis Extractum transmittant R. Superintendenti.

A. 1760. in Synodo Torozkána. Nro. 6. Midőn Eperesz, Notarius és Assessor Atyánkfiai in publico utczák, járadnak, ha azon idő alatt Kalájokban akármi Solgálat kéránt tetik, köz jobban vagy munkájokat félbe ne hagyják, hanem a' közlebb leiő Minister, vagy a' ki requiráltatik, Solgálatot tenni tartozzék,'s azzal az Ecclesia, vagy Különös Személyis megelégedjék.

A. 1763. in Syn. Kálensi. Nro 2. A' T. Eperesztek mindenkor, de nevezetesen Pap és Mester iránt való difficultásokban conivelligenter légjenek mind a' Inspector Urakkal, mind a' difficultásban leiő Ecclesiá Curatorával, és az Ecclesiábau leiő Controverziát, Pap Mester ellen valo difficultást cum autentica representájják a' Sole Consistoriumnak, melynek régezése, mind a' Clerusnak mind az Ecclesiának observáltatván, manente Clar. Superintendentis ratione Causae et Casuum dubii eventus plenä autoritate.

A. 1765.

A. 1765. in Synodo Sz: Királyiná. N. 1. Communicáltatik a' T. Eperestekhez, hogy a' mely Curatorok negligenter viselik hivatalyokat, Telyekben az Ecclesia consensussábol más okat válasszanak Curatori hivatalra.

A. 1774. in Consist. Cand. Nro. 1. et 2. Imponitur Senioribus, tempore Visitationis conscientiose facenda investigatio Rectori, et negligentiae punitio, toties quoties, alias senior peret poenam a' Consistorio intentandi. Ideoque omni tempore Consistoriali referant Seniores Consistorio statum Rectorum.

2. Intimatur eisdem in Ecclesiis, ubi fieri potest, filiae quoque institutione ad Lectura et Cantus introducant.

A. 1779. Communicáltatik T. Eperesit Atyánkfiainak, hogy hibi maga Diœcesisében illendő Attentióval léggen, és ha hibi az Házasok esketése és Vigasztora Ceremoniájinak hi Solgáltatásában az Agenda ellen tselekednének, azok ellen condigné animadvertálni el ne mulassa. Conferatur et Sectio. V. Lex. XIV. pag. 95.

Anno 1692. Synodus in Szovath convocata, inde ab agnitudine Episcopi Mich. Korendi, convenit ad Eccl. S. Petri in Claudiopoli suburbana, ubi statuta:

N. 1. Imposterum electi Seniores Diœcesium pro Rave temporis, si inhabiles reperiantur, hoque officio negligenter invenerint, habeat autoritatem mutandi R. Episcopus cum Consistorio, officiumque in alium magis idoneum transferendi. Ita neglectus fuerat Steph. G. Dergyms electus a' Diœcesi Comes Kuhellö; et indignus quidem Ajtaji Kisfeltus, in quo Magnus Sz: Abrahami Dni quid passus.

N. 2. Huic accedit et illud: Imposterum libertatem sibi reservabit S. Synodus cum Episcopo, ut si in aliqua Diœcesi idonei non reperiantur eo munere, ex aliis Diœcesib. inferantur in quamlibet Diœcesim. Ita illatus in Torozko Joannes Korendi in Ejusd. Balas. Kontzak qui o erat gratus Clar. Sz: Abrahami. Kullud magum ingenium

A. 1706. in Consist Claud. statuitur; ut deputati Seniores Vices Notarius peragat, more antiquitus usurpato, graves Cantas Superintendenti Notificet.

A. 1725. in Synodo Sporadina Nro. 2. Seniores Spiello Superintendentis citent vel certificent ad Quindenatem Senioris Sedriam, sed eo in casu loco sui alium substituat Senior.

A. 1787. in Eli Synodo D. S: Martonensi Constitutio, ut Cursualiu Consistorialiu et Decretorum iis adnexorum, perceptionis et promotionis rei adnotatio quotannis Eli Synodo exhibeatur per R. Arch Diaconum.

Anno. 1579. 24. Febr. ultima Francisci Davidis Synodo Gordæ Jahiä. Nro 8vo. Publicas preces in Ecclesiis nostris, pro Regibus et omnibus, qui in Sublimitate constituti sunt, retinendas et exercendas esse.

A. 1732. in Consist. Claud. 1. Pastores in Concionibus publicis locis dictis verbis virulentis abstineant, aliorum Religionem non carpant, eo minus condemnent, sed suum sensum placide proponant. In privatis etiam Conversationibus a' disputationibus supersedeant. At ubi silentio nostro, nostri pars scandalizarentur, vel ex eo adversarii occasionem merito arripierent ad Religionem nostram deprehendendam, parati sint ad satisfactionem omni posenti rationi de ea, quæ in nobis est spe, cum modestia et timore conscientiam habentes bonam. 1 Pet. 3. 15. 16.

2. In quotidianis precibus pro Rege quisq; palpico Domino orare non dehniant. 1 Tim. 2. 1. 2.

A. 1635. Synodo S: Lestiensi N. 2. A' Predikátor az halottat az élőktől ne butsuztassa: Enekkel, regel ledet Mester vagy Cantor által penes Solutione Fl. 102.

N. 3. Azis meg engedtetik, hogy halott pelet két Predikátor tegyen; de más helyben lako Predikátort az helyben lako Predikátor elle ne introducaltsa, hanak predikallani: Ha pedig azon Kalábéli Pap kétszer predikáll egy Halott pelea, az egyikert pizessenek Fl. 1. Ha pedig a' Pap indulgentiája miatt külömben Conveniáltatik, a' Pap buntetessék egy pó.

A. 1774. in Synodo Heizienses Nro. 1. A' Predikator az holtat az élőktől ne butsuztassa, ne tipicalást ne tegyen. A' S: Traittal meg egyező alkalmatosságot is vigasztalást

gastralást mértékletességgel meg teheti. Ha á' Prédikátor mégis bűtsűzat, minden Processus nélkűl az Esperest bűntesse meg. Ha mégis tsélelszi; ismét bűntesse meg, és egy szerint deputálja á' tsle Consistoriumtól, honnan az Eclesiai Kriatalról vala el szakasztatását várhassa. Ha pedig az Esperest meg bűntetni el mulatná, rajta az Consistor duplicatot végyen. Vide et in Agendis Cap. 5. §. 4.

A. 1649. in Synodo Sz. Lászlóma. A' Prédikátor tele-legő Uza és férje életében, annak engedelme nélkűl Senkinek Sermenit Szavaiból nem hagyhat.

A. 1734. in Consist. Claud. Szö. 2. Talis inter Diecesis debet esse harmonia, ut signis vocetur ad functionem generalem, non se gerat ni aliam diecesim, sine annuentia Senioris ejusdem Diecesis.

A. 1723. Synodo Debregeniensi Szö 4. A' Prédikállásban az Atyafiak á' szűksége szerint valo Deákizálástól abstineállyanak, ugy á' versificálástolis.

A. 1764. Consist. Claud. Szö. 2. A' Ministerek Posterityfiait Seculatisolkká téven, á' pungens Ministerektől bevél tartozik.

Lodz A. in Synodo Sárdiensi: A' Ministerek egy Szalont pelest egynél többet predikállani nem tartozik, á' kik azzet kérámyák, hogy Kopustabbé tételhoz predikálhyon á' Pap, azért fizessék Sz. 102. aliás á' Papis sub pena, fizetésnélkűl egynél többet ne predikálhyon.

A. 1669. N. 8. Determinatum in Synodo Sárosiensi, Ut tempore Inaugurationis Novi Pastores pro Literis Confirmationalibus Taxam solvant. N. 1. non determinatur Cui? At.

A. 1723. in Synodo Prágyonina. N. 2. Conclusum; Ut Taxa Decimarum supplementum Necessitatis Superintendentis, solvatur Cistae; solvitur á' quibusdam et Talentum pro Confirmationalibus, á' quibusdam Rhylik.

Videatur Ex. A. 1740. in Synodi. N. 1. de Confirm. extradandis Sz. 102. Anno.

Aö 1731. in Synodo Archosina: A' Leányoknak á' Pap által nyáti és Templombéli Sanctatásokért, tartozik minden Leány á' Papnak annyit dolgozni, mely egy napi időt be foglal, meg pedig idejé és tehetsége szerint, kiki á' ~~mennyi~~ dolgot tészi, mellyet requirálatatván á' betűtetes Leányzók á' Pap által, ha fizetni nem akarnak tartozzék á' curator vagy dékány fintén ugy meg fizetetni az egy nap számat, mint egyéb Papi bért. Azokhoz pedig, á' kik á' Sanctatásra rá nem vehetsen nem akarnak járni, ugy meg fizettesse á' nap számat, mint á' kik el-jártanak; mert á' Pap da el mulatja á' Sanctást, meg bűntetetik Flor. 6.

Aö. 1782. 1. 7br. Mandatum á' Repraesent. Consistorio: A' modó nipostereu egy Minister Atyafiát, Senkit Rendűnken leső Emendicatort publicalni vé mérszelljen, hanem da az iránt Consistoriumunk subscriptiója s petsétje által nyiváltatott Levelét producealandja.

Aö. 1694. in Synodo Tordensi sub N. 3. Pastori, qui in partem Sud non baptizavit, et sine baptismo contra usu Ecclesiae mortuus est, poena Eclesiastica inflicta.

Ao. 1695. in Synodo Adamos. N. 4. Végeztetett, hogy á' modo minden Pap Atyafi illendő Könyvet consistoriályon, és abban minden Zetben egy egy Predikatziot vallásunk szerint valot, mind dogmatica, mind moralis conciot le irjon, mellyet el-predikálhyon, és ki hozván á' következendő szent Synatra, hadd censealynak, kinek kinek Predikatzioját, mit predikáll Eclesiájában. Utinam hodie ita esset!

A. 1751. 4ta. Aug. Decretum Regium sub Szö. 3tio. Interdicetur Reformatis et Lutheranis in illo Pagto Religionis Ministris, ne deinceps diversae Religionis personas, si una eas

eas Catholica professatur Religione, sine licentia Episcopi Catholici copulare audeant; Ubi tamen ad avertendas, quas secus ab aliorum Religionis Ministris ob subtractum stolae beneficium movere possent, querelas, observandum erit, ut quilibet pars Religionis suae Ministro stolam in particulari schiere teneatur.

Anno 1775. 16. Junii Viennae. Renovatur hoc decretum de non Copulandis per Ministros Acatholicos, Catholicis, et quidem sub condigna poena Contravenientibus infligenda.

A. 1747. in Consistorio Constitutum: Ministri Superseddeant a' precibus extemporaneis, ex eo, quia incidant vitia scandalosa, utantur omnes elaboratis ex Frā S. verbis tamen Christiano competentibus, aliás evocabuntur ad Synodum.

1804ben Urmösi Zsinatban végeztetett: A' kik ezután a' Papi Hivatalnak felvállalására, és annak el-nyerhetése végett a' Sinati Közönséges megprobálváttatásnak tiállására magokat elszánandják, nevezetesen a' kik Oskolai tanulásokat ez elott kezdés eszterdőbel végezték, vagy ezután végezendik, minekelőtte a' Sinati Közönséges megprobáltatásra fel-botráttathatnának, volt Tanitóikról mind Tanulásaikról mind pedig Erkölcseikről hiteles Bizonyságlevelet kötelesztetnek elé mutatni.

Ugyanott végeztetteretett 23ik szám alatt: A' magos fejű Kerek Kalap, és feleségén kívül más sinű nyatzavaló viselés, és a' tántzolás, mind a' Pap mind az Oskola Mesterő Kegyelmetre nézve szigorúan interdicáltatik; a' Kaput viselés pedig tsak az utazás vagy mezei Oeconomia folytatás történetében engedtetik meg; és mind ezekre nézve az ellenkezőt tselekedők toties quoties a' Canon szerint büntettessenek.

A. 1606. in Synodo Claudiop. tto. 4to Scholae Rectores et Scholastici, teneantur militare et indecentem habitum vitare; quam in vestibus, quam in capitis rasura, in studiis fiat diligentes, Convivia et instrumenta Musica vetent seriō, et suis Pastoribus debitam obedientiam praestent. tto 5to. Si qui e' Scholae Rectoribus idonei fuerint visi ad suos Pastores, vel seniores vel Episcopi mandatum, in instituendis Concionibus sese exerceant, neqz suis Pastorib. insultent, aut frigidam suffundant. 6to. Inobedientes vel Scholastici vel Scholae Rectores puniantur. Et Rectores quidem vel suo loco dimoveantur, vel flor. 3. multentur, Scholasticis verò Schola ejiciantur.

A. 1669. In Prima Repraesentativa Synodo Kuszfarensi: tto 1mo. deliberatum: Ste in posterum Ludi Rectores recenter e' Gymnasio Claudiopolitano egressi per triennium Matrimonium contrahere possint.

A. 1672. in Synodo Sz: Fenezensi: sub N. 2do. szemenkel láttyuk hogy az Házas mesterek el-dülvén a' Tanitóktól Scholáink igen meg-fogyatkozranak, azért a' modo in posterum: Háromszékben: Arkoson, Sz: Iványban, Kövlönben, Nagy Ajtán. Fejér Vgyében. Heizen. Udvarhelyszékben: Derzben, Sz: Mihályon, Varggyason, H. Sz: Mártonban. Marus széken. Sz: Mártonban, Sz: Lászlon. Küküllő Vgyében. D. Sz: Mártonban, Sárvason, Arangos széken: Ebagyonban, Kövenden, Sovrzhon, házas mesterek lakni ne engedtessenek. Ha meg házásodnak tovább nem patiálatnak azon Culáhban. Ha az Culeja ez ellen ahadékoskodnék, nötelen Mester

nem

nem akarván vinni, post singulas admonitiones á Seniorok Cl. 3. exegállyanak az Kalefián; Ha á Senior el negligálnák, rajtok á Püspök duplumot végjen.

Anno. 1681. in Synodo Adamosina. N. 3. Rectores medio etiam tempore ad Pastoratum ordinati, amplectitenentur, sub pena renitentibus intentanda.

A. 1722. in Synodo S: Abram. N. 1. Imponáltatik minden Tanitó Mester Atyafiának, hogy á Comediáktol abstineálván, Sorgalmatosan tanitsanak, minden ostendőben kétszer Karátson és Pünkösd elő Exament tsinályanak. Vide sub Sect. 1. Visit. Pröl. Nro. XII.

A. 1725. Consist. Cland. Nro. 2. et A. 1779. in Consist. Cland. N. 3. A' Sidola Mesterek Tanitványokat parasztmagok munkájokra, mezei raboturára, mezőkhöl hőrül valo forgolodásra, fa vagásra, víz hordásra s hasonlókra, nullo sub Pretextu applicalni merészelgék sub pena Flor. 3. hogy á Tanulástol el ne vonatassanak, hamégsem desistálnak ab officio removeantur.

A. 1773. in Consist. Cland. N. 3. A' Gyermekeket parral és nyitra kézzel ne verjék, hanem korbátsot tartsanak, különben ad Flor. 3. büntetetnek.

A. 1725. in Synodo Soróttensi N. 4. Ha á Mesterek kezek miatt á Tanitványok kéket vagj valami dagadást mutatnak Fl. 3. ha pedig vért Fl. 6. büntetteszek.

Eodem Anno in Consistorio N. 2. Az Atyák á tanitásért tartozznak fizetni; mert ajándékon ne tartozznak szolgalni, tanitani. Minda zonáltal.

A. 1774. in Consist. Cland. N. 1. A' Mester Atyafiának á nein tanitásért nem lésznek mentségek azért, ha ne fizetnekis; mert vám anti megrészelik ugyá, és ha rendes időben ne menekis fel á gyermekek á sidolák, iris lesznek prudenter cobre mimi.

Anno 1730. Deliberatum de Salario Institutoris Pretrod: Recognoscálják á S: Szék Tagjai, hogy ab antiquo illyen usus observáltatott á gyermekek Tanitásáért valo fizetésben, hogy az Initiánsaktol adjanak fl. 25. A Rudimentistáktol fl. 50. az Etymologistáktol és Syntaxistáktol pro fl. 1. Mely dologa' modo imposterum igy useskepaltassék á mű Ecclesiámkbanis. Ezt pedig nem ugy kell érteni, hogy ha az Atyák ultro többet adnak, á' Mester Atyafiak el ne mérjék venni, hanem hogy magok mordicus többet ne exigálgyanak, hanem á declarált Salariummal contentusok léggyenek.

A. 1731. Kérdésben jőtt: Vallyon á' Mester á' Pap gyermekeit tartozik-é fizetés nélkül Tanitani? é' felöl determináltatott: Mint hogy á' Pap és Mester egymás terhét tartozznak hordozni, és á' Mester szükséges dologtol el vonatván, á' Pap tartozik á sidolának is gondját viselni; Tetszett á' Partiákinak, hogy á' Pap maga Mesterének gyermek tanitásért ex debito nem tartozik fizetni; mind azáltal illendő dolog, hogy jó akaratját mutassa á' Mesterhez; másként, ha ollyan magára valo Pap találtatnék, á' hi éppen semmi jó akaratal nem akarna Mesterének tenni, á' Mesteris ne tartozzék á' Pap gyermekét tanitani.

Ezen kivül á' sabbatálet Mester Atyafiai szorossan ne exigalyák, annyiralis inkább verésseli; hanem á' mikor lesz á' gyermekekis vigyenek

vagj

vagy egy tojást, vagy valamit, mivel az Atyák a' gyermek tanitásért meg fizetnek. Vers adásért fizetést ne végjenek, se Karátsoni Cantatiobol részt. Ha lakadalmat decantalatnak, annak Jarmadát. Az Halgatok neveik napjokon valo Salutálástol supersedeályak. Ratificatum in Synodo Dict. 26. Jun. 1731.

et Extrad per Ill Notar Mich: S: Abr.

A. 1733. in Consist. Claud. N. 2. A' Mester Atyafiak, ennek elötte való végezés szerint, non exceptis etiam Vacantibus, mig szabadságk vadnak, tartozzanak Esperest Atyánkfiai mellé Comest rendelni és adni, sub pœna inobedientiæ, akkor mikor a' közönséges hivatalban hételemiretnek valatova menni. S. Esperest Atyánkfia pediglen Comessének interventiójára viselyen gondot.

A. 1749. in Synodo S: Lászlóensi; et A. 1759. in Consist. No. 1. A' S. Esperest Mestere, akár hi léggen az Esperest, Comiti várat absolutè nem tartozik, sem hogy maga helyett fogadjon; sőt mikor az Esperest erötelensége miatt a' S. Notariusnak in publico sokszor kell excurralni, akkor, mikor ni publico párad, az ő Regime Mesterétis nem erőltetődik, vagy hogy Comes léggen, v. Comest fogadjon.

Ő eödz 1749. ibidem: Rectores, qui Discipulos habent, a' prægnantib. exemptionibus, cum damno Discipulorum piendis, abstineant.

A. 1737. Synodus in Kövend. N. 5to. Vádoltatván a' Mesterek, hogy Esperestyeket nem bestűnik, Papjokkal harmoniát nem tartanak, magokat illetlenül viselik

viselik, részegeskednek nem tanitanak. Azért most Atyafiságosan meg intetnek, hogy ezeket és hasonló excessusokat el-tántoztassanak, és magokat hivatalyokban contineálják; másként ha ki illyenekbe találtatik, méltó büntetését el nem kerüli.

Ő 1725. in Synodo Szorátiensi. Nro. 3. Rectores ad Pastoratu se promiscere, vel alicui de eo spem facere non audeant, nisi ordinentur a' Consistorio.

A. 1760. in Syn. Torozkana. N. 2. A' Papságra kévánkozó és alkalmatos Mesterek, Visitatio vagy Sartialis idején infirmálják magokat a' S. Esperestektől, hogy a' Consistorium idején Vacantia adatván Consolaltassanak.

A. 1733. in Consist. Claud. N. 1. A' modo inposted multus Rector. huic singulari Censura et Approbatione Eks Consistorii ad Pastoratu admittatur. Censuræ verò Regulæ sunto: (1.) Senior Diœceseos cum Assessoribus quos habiles ad Pastoratu judicat, repœsentet Synodo vel Consistorio, cum exhibitione testimonii Diœcesios, et in facie loci coram Synodo vel Consistorio formalem Censuræ habeant, quoad mores et doctrinam. (2.) Quos Synodus vel Consistor habiles judicabit, illis necessitate interveniente dabitur facultas ad Pastoratum per seniorem ad id facultatum. (3.) Talis prævia facta Censura, non ejudicet Censura tempore Consecrationis fieri solitæ.

Ao. 1641. in Synodo Adamos. N. 2. A' Mesterek, mikor a' Ministerek az Eulesiának szükséges dolgaik páradznak, tartozznak predikállani az Eulesiában; azok. kik a' predikállásra alkalmatok, melyet a' Senior és Communitas itél meg. Discipl. Eccles. De offic. Minister in genere. §. 21.

ACADEMIA R. S. ROMANA BIBLIOTECA FILIALA CLUJ

Aõ 1751. 19. Aug. Vienna. sub Nro 4to. Severissimè interdicimus ne Inventus sardolica ni aliar ibi Religionum sedolas migratur, in usq; recipiatur. - - -

Aõ. 1764. 21 Aug. et 1777. 29. Julii. Renovatõ hoc Decretõ.

A. 1732. Impositum Rectori. Szerzbensi, T. sz: Györgyensi et Abrendiensi, ne Cantoratu ni sinis aliibus non exercent, alibi licebit.

Aõ. 1804. 11a Martii Conclusum Repraesentativi Szabolcs Contisty:

No 55. Tapasztalatván, hogy a' Mester Atyafiakat illető azon Synati Végzés, mely szerint ha Oskolát nem tartanak, és a' tanitásban vestelkednek, tsupán Cantori fizetést végyenek, jollehet indigitante Protocollo Visitationis találtassanak' ilyen Mester Atyafiak, mégis' vétnek ezen Végzés' tellyesedésben nem vétettettt. Tehát a' dioecesana Praelatusnak ezennel szorosan meg-hagyatik, hogy ezen tárgyra vigyázni, és effectumban vemi kötelességének eszméje. Protocollo Consistoriali Claudiopoli Die 18a Martii 1804. extradatt. per Joannem Csoomozi Substit. Actuar.

Aõ 1806. a' Varggyasi Synatban Nro Praetor. 38. végeztetett: Valamint az Oskolatartást elmulató Oskola Mesterekre nézve azok fele Bereznek segnestrálratatása és ad usum publicum lejendõ forditatása határoztatott vala ezen Tõ Consistorium által meg az 1803ik esztendõ Jun. 28ik napján; Ugy az Oskola tartásra alkalmatos, de azt elmulató Cantorokra nézvest azok' fele Bérének segnestrálratása, és ad usum publicum lejendõ forditatása határoztatik ezennel.

De Senioribus, et Ministris Ecclesiarum; Eorumqz Familiis Mixtim:

Aõ 1641. in Synodo Adámos. Nro. 3. A' mely Pap meg nem engedné arra alkalmatos Mesterének, hogy prédikálgon, büntetessék Flor. 12. a' Mester ha nem tsekelhené, Flor. 6. 4. Ha a' Pap Uri vacsorával nem él büntetessék Flor. 12. a' Mester ha el mulatja. H. 6.

A. 1661. in Synodo Dész. Deliberatõ sub Nro IV. Ut singuli Fratres Disciplinam Ecclesiam habeant, volant revolvant, et secundũ eam vivant. Ibidem Decisum:

Nro 11. A' D. Ministerek a' sedolában minden esztendõben négyszer bé menjenek, megvizsgálván a' sedola Mester mikoda methodussal tanit, és menjire proficiálnak kezé alatt. A' sedola Mesterek a' Religiot a' tanulo gyermekekbõl instillálják minden hetenkint. A' Ministerekhez az esztendõnek nagyobb részében, a' mint eddigis szokás volt, a' falusi Assistáltot informálják a' Religioban és Pietásban. Akár a' Pap. 3. pot. a' Mester, 3. 150. denár.

... IV. Se Minister, se Mester meg vagjon hozzon kelésiabanis Szperest és Assessorok' hire nélkül az Halgatókkal külõn a' bírt szállitani v. nevelni nem akarván. Vide hoc Sect. 1.

V. Se Minister se sedola Mester malá arte házanként való járással, igirecekkel, vendégeskedésekkel ne akarván az Halgatókat temeré magára tsatolni. Sub poena arbitraria a' Seniore impligenda.

A. 1665. in Synodo s: Lászlóma. Iterum repetitum sub Nro I. punctum Anni 1661. II. de examine sedola per Pastorem fiendo, hoc additõ: Sui examini si

Oni

Dni Rectores tenerè se opposuerint fl. 3. multentur.
Insuper Gravatur a' Rectoribus, nevel multis lectionibus, vel gravibus exactionib. aggravent, et a' Studio Literarum alienos reddant Discipulos, sub eadem pœna.
Si Pastores exequi noluerint, eandem pœnam incurrent.

A. 1669. in Synodo R. Sárd. Nro. VI. Quicumque Frater Pastorad vel Rector vel Cingulis vestendis, vel Tabacis libendis in posterum operam dederit, comperetur mox ex Decreto Pastor. 6. Rector. 3. flor. multabitur.

A. 1776. Consist. Claud. Nro. 2. A' sz: Ministerumnak völlettö, mosolyt és diszteleu dolog leén a' Pipázás, mellyet a' külgö rendeléseknis szorosz tiltyák és büntetés alatt kialmaznak; Ezt nézve ha Pipát tartani's pipázni akár hol, akár kinn, akár benn valamely Atyafi comperialtatik, a' Pap. Fl. 6. Mester. 3 büntettetik; melyet I. Eperjes Atyánkfiai irremissibiliter exequályanak, és Qualitate pro se reservata, certificálassák a' I. Superintendens'h adjrályák.

Idem habetur. A. 1725. in Synodo Soras. sub N. 5. ubi additur: Si Seniores punire negligant, ipsi punientur.

: A. 1674. in Synodo D. sz: Márt. Conclusuh: Az Atyafiak és Seniorok admonealják az Ecclesiákot, hogy a' Parochiákban szünhetetlen épületeket ugyjék végezzenek, melyet da nem tselekszik, a' mint szünhetetlen épüt valamely Atyafi, el mentetele elöt talo Visitatiokor a' Seniorok Assessorokkal együtt megvizsgálván, itellyék meg, ha helle valamit az épületekben el-bontani, rontani, vagy nem, ha mit megmaradni itélnek, és azt az Atyafiak el rontják, a' Pap. Fl. 3. Mester. 150 d. büntettessék, hagyatékot pedig szolgáltatták fö tempore. A' megmaradandó épüleckt p. Stimálo arrát az Ecclesia in usum vegye meg.

A. 1680.

Aö 1680. Synodus Claud. 22. Jun; ubi I. Valahik Innovakot Jelekezznek proprio ausu, Mester Atyafiak közül szokatlan és vallásunkal ellenkezö éneket énekelnek, a' Templomban Kösmüzáknak, vagy Jalozi tenetés szeleu ujjitnak, a' Corpore Ecclesiae quoad punctionem abszcindálatassanak.

2. Valahi ezután akár minemü nere zendö Uszát exercealna, az Uszáö in toto tölte el vétö, perditassék a' Jordai szabola számára. Hinc in Discipl. Eccl. de offic. Min. §. 22.

A. 1759. in Synodo Kövesdi: Iterum inponitur Rectoribus ut szabolam habeant, bis, i. in Festis Natalitis et Pentecostes Examen Fide instituant, dictim 4. lectiones Jabeant, discipulos non nudâ manu vel lignö verberent, sed perula sub pœna flor. 3. Pastores vero semper Discipl. Ecclesiae sub pœna fl. 6. teneantur, szabolis insigilare, et quotiescumque Senior cogenit fide mendaure testentur de Rector sedulitate vel negligentia.

A. 1726. in Synodo Vargalvensi. Ne Pastor vel Rector baptizati velenter suos libenter cum accessione compatri, præsertim extraneo quæstum faciant; Cæpnè vero equlis baptismum subsequentibus cultum diebus Dnicis ne negligant, alias Pastores fl. 6. Rectores. 3. pœnam incurrent.

: A. 1730. in Consist. Claud. N. 1. Minden Társaságnak renalkalmaztatja, tanquam putridum membrum resecetur a' Corpore Societatis, ugyszintén pitibus; Azért a' sz: Consistorium secundum Cujuslibet Suris Regulam a' modo badságábol ki rekesztti, torább maga membrumnak nem agnoszállya azokat az Atyafiakot, kik a' Consistorium végezésének nem engednek.

A. 1737. in Synodo Körösdensi. Nro. 1. Ligni Fratrem Partialem negligat continuatim Dictus, Pastor fl. 3. Rector 3

150.

150. pendat. Si justam habeat negligendi causam, Literis Seniori hujusce, expensas ordinarias transmittat, Si id facere negligat, eandem poenam ferat.

N. 4to. Diebus Sabbathi Ministri Ecclesiae ne deferant, nisi gravi de causa, sub animadversione.

A. 1629. in Synodo Adámos. N. 2. Pastores et Rectores ad Ecclesiam officium peragendi condecenti indumento utanti, hi minus, Pastores terris, Rectores singulis flor. prienti. Ezek Seniores diligenter exigantur; qui si neglexerint, eorde S. Synodus Senis florenis multetur.

A. 1740. in sz: Szenedelmi Synodo. No. 3. Ministri pingantes capillos, barbam, habitus accommodent, antiquo usui haerederes öreh, nyakra valok, hodor szüregek tollálatsanak, alias punientur flor. 3.

N. 4. Ministri ab Ecclesia valedicentes, sarcasticis verbis abstineant, neqz proprias causas in Cathedra adferant, sub poena Pastor. 6. Rector. 3. flor. Et nisi per legatos in amissa etiam Ecclesia, vel totam Eccam Ecclesiam vel in persona, vel Literis deprecatoriis veniam oret.

A. 1742. Consistor. Sandiop. ubi Decernitur: Pap és Mester Atyánkfiai más vallásu személyeket ne rejtjenek, hanemda in antecessum declarálják magokat solenniter Unitáriáknak lenni, máskülönben ab officio amovealtatnak.

A. 1747. in Consistor Sand. Johan ex quo principio, magok tudják, extemporaneus könjörgök akarnak lenni, honnan gyakorta botránkozások eznek, olyan szok elegyitetvén a könjörgésekbe, melyek keresztyénhez nem illenek; Imponálja azért a Consistorium az Atyafiakb, hogy ki dolgozott könjörgésekbel éllyenek; azokban is a szent Írásnak, de nem athozodo szavait inserálják, sa ki compertáltatik ez ellen tselekedni evocaltassék a Synatra;

a'sz: Írás ollyan szavakkal hall élni, mellyet értsen, a' ki a' Pap után mondja. Vide in Agendis.

Anno 1759. in Synodo Ajtaensi: Mivelhogy a' Sole Consistorium hejtelen dolognak itéli, hogy az Ecclesiaeknak mistical odjanak Curis Secularibus, a' modo imposterum Seniores interdicaltatik, hogy Predikátor és Mester Atyánkfiai in Foro Seculari akárhiknekis Causájokat protuálják sub amissione officii; mind azáltal in Foro Ecclico, mint ez clöcses Szokásban volt, Procuratori Jurataknak nem praeclusáltatnak.

A. 1760. In Synodo Sorozkana. sub No Imo. Juxta antiquam consuetudinem et constitutione Synodalatnak Pap és Mester Atyánkfiai, hogy mind quoad habitum, mind egyéb Conversationbra nézve, magokat decenter, magok tisztaságokhoz képest viseljék. Kivetta mentek közönséges Jellegen ne viselyenek, úgy mint Vásárokban, idegen Jellegben, ölyes nyakra valok ne tartsanak, publice a' piatzon még csak respectivé italtis ne kösztlyanak, plintát nyakokban olly közönséges Jelyeken ne vessenek, sub poena Pastori. 6. Rectori fl. 3. mitigtanda.

A. 1761. Consist. Sandiop. ubi Concluditur: Pap és Mester Atyánkfiainak Feleségei, Leányi, közönséges Jellyeken, utzán és Templomban, és egyéb Conversationokban fejeket fátyolt, nyakat sortlot, kezeken gyűrüket, fül függöt, magost sörtsmentek ne viselyenek, magok sorsa feleit leövö Tri Szobonjokban, Leányokinak magok viseléséhez magokat ne alkalmaztassák, hanem belső állapotjok szerint illendőképpen járjanak.

A. 1754. in Synodo Domboensi: Ha a' Parochiális házoknál tántzolnak a' Ministerek vagy mások, a' Papok. 6. Mesterek 3. flor. büntettetnek. Ha házoknál is van, tántzolnak in Duplo.

Aõ 1757. Végezteteö a' S: Consistoriumb, hogy ha mikor in Commune a' Cerusnak Contribualni kérántatik, a' be adandó summa repartiálta assék az Atyafiakra, úgy hogy 1mò. A' Pap Atyafi adjon két annyit, mint a' maga Mestere. 2dò. Mind Pap, mind Mester Atyafi contribuáljon az Ecclesiákbol való reditus szerint, kik többet 's kik kevesebbet. Végezteteö azis hogy a' Vacans Atyafiakis magok tetszegek szerint a' Vidnákhoz együnt Contribualjanak, az kik pedig adózznak a' Vidnák, ott azokra Reflexio légjen.

Aõ. 1773. in Consist. Stõ. 6to. Az a' régi rend és szokás, hogy a' Synoduti, vagy egyéb közönséges kötöségben a' P. Pap és Mester Atyafiak diversim ac seortim juxta Antiquas Constitutiones a' proportione Salarii Ministerialis concurálgyanak, némelyek kérauságara ujra confirmáltatik.

Aõ 1763. in Synodo Kalicensi Stõ 1mo. Mind Pap mind Mester Atyafiak ügyekezzék magokat Hivatalykhoz illendőképpen ugy comportálni, hogy magok negligentiája, illetlen magok viselése okot ne adjon az Ecclesiának a' megnem tartásra, vagy malomra, vagy más Ecclesiától, ha disponáltatnak, nem accepráltatás okra.

A. 1773. in Consistorio N. 5to. Juxta principia omnium Dicaseriorum az egy Praesesnek két Votuma van, de a' többinek abrgz Personar et subjector respectu Papnak, Mestemek egy egy Votuma vagjon, tsak valami factio vagy conjuratio ne interveniályon.

A. 1678. in Synodo Haranglab: Ocaor inordinati Joannis S: Lászlai de quo 1675. statutum: Ne quis Ministrum vel Scholae Rector unquam ex una Diaecesi in aliam sine testimonialib. Literis transmigrare audeat.

Aõ 1732 in Consist. N. Ha a' Papt szájából Hindsjut nevvagy szitok hallatik, b. ha Mester mondja 3. pontra buntetessék.

Aõ 1656. in Synodo K. Sárvensi deliberatum: Ut in usus pauperum Calicor quotannis singuli Ministri in Synodum venturi aliquid pecunias adferant, et hic in mensa publica pro suo quisqz arbitrio deponant. Quae collecta deinde distribuatur ex Arbitrio Superintendentis et Senior, in eor Cuta nostra pauperes, qui aut senio confecti, nec labore manuum, nec ministerio se sustentare queunt, aut aliquam numerosam habentes prolem, paupertate summa gravantur, locoqz destituuntur, ubi operas suas in Ministerio sacro locare possint.

NB: Tunc omnes Ministri comparebant in Synodo, hodie haec Collecta legitur in Conventu Synodum Praecedente et per Seniorem, Notarium adferuntur in Synodum.

A. 1682. in Synodo Jordensi: Edicillum cum hedera diebus Dnicis a' Pastor et Rector domibus per omnes conscenturae aetates proibetur. Extradatio e' domo potus sine hedera concediture etiam Dominicis diebus.

At A. 1683. in Consist: A' Domo scholari prorsus arceture Edicillum, non a' Pastorali.

A. 1684. in Consist. determinatum de Pastoribus, Maritis suis in alia Cuta ordinatis segui nolentibus: Ut admonitus si intra quindenam non obtemperent, multentur 1. flor. 2. secundario fl. 3. tertario flor. 6. si negz tunc obediant, deferantur per R. Seniorem ad Synodum.

A. 1713. in Consistorib: Ministris e' Parochiis et Scholis indecenti habitu (: kuttmábau, pysklaubau :) egredi seriò interdicitur, & singuli Pastores et Rectores in decenti habitu sese comportent.

Aõ 1786. in Synodo Agriensi sub Stõ. 8vo. Quinimò Duor Ministrorum Parochor nulle Ludimagistror et Cantor intuitu Stationis eor, quae sibi per Rudor Archidiaconos in Justu Ordinationum Consistorialium Ordinationibus Aliissimis innixarum, exequenda demandabuntur, denique negligens ac inobediens

Comparet

compertus fuerit, R. Seniorem erit eundem illico ab officio suspendere, et subsequentè ad R. Consistorium pro ulteriori dispositione relata existere; sic vero mora in exequendis similibus ordinationibus Altissimis per Consistor demandandis interveniens causa istimet Rdi Seniores extiterint, ick Exc. J. Regio, velut officii negligentes repræsentabuntur.

Szv. 9nö. Siquidem observaretur plerosque Parochos ac Ludimagistros Institutione puellare ac fœdolare negligenter curare, Concluso est: Omnes et singulos Lutat Parochos, tam in Sedibus providendis, quam circa Institutione puellarem Disciplinam Lutica, et signanter id, quod in eadem Pag. 22 §. 18. et Pag. 23. §. 20. Canonicè præscriptum est, indispensabiliter et remotis quibusvis quæstionis Rationibus, sub pœna observari debere; Parentes quoque Ludimagistris competens Mineral Pstare studeant. Rudis Senioribus Diœcesanis Complementum Pastoris Institutionis debitâ attentione prosequantibus.

1806ban a' Vargyasi Sinatban Szö Prot. 5to. Szántrátik Esperest Atyánfiainak ezutánra nertis a' magok Hivatalaik' folytatásában való szabadalmatosság. Könyvélelbéli Notarius ö kegyelmetek pedig szorosban committáltatik: hogy a' Partiais Szükének Esperest Urunkfiai' Hivatalbéli magok viseleteiröl való Relatioik ezutánra nézöt, a' Consistorium' e' tárgyban lölt s publicáltatott Rendelése szerint, mindenkor a' Notariusok' aláirásaikkal s pecsetjeik alatt lött, s a' Jegyzö Könyvekröl külön levö másban tétettessenek meg ezen Consistoriumtoz.

De Inspectoribus Ecclesiarum.

Anno 1729. 15. Jan. Sole Consistor celebratum in Kisfaludy; Ubi pro harmonia Cleri et Nobilium, simul'que publica Lutat Unitariat conservatione Conclusum:

Szö 6to: Minden Esperestehez légyenek két Curatorok vagy Inspectorok a' Nemessek közöl, kik bona conscientiá, consilio et operá az Ecclesiák difficultásai' orvoslásában segillyék az Esperestet, kikis a' Fö Curatorok dependenter légyenek, Administratioját segítsék, és az Ecclesiák difficultástit, mind a' superintendentnek, mind a' Fö Curatornak megirják.

Szö 7mö: A' Diœcesisek Curatori az Esperestel egjütt az Ecclesiák jöredelmére vigyázzanak, azt szaporitták, az Ecclesiák jöredelmit vagy Adossagit jö felvevésben hadják. Az Lutak Curatorok az Esperestek ebrendöknek számot regjenek. Ha kivántatik a' Diœcesisek Curatorain següséggel légyenek.

Anno. 1732. in Consistor. Sand. Numero 4to. Committitur Curatoribus Inspectoribus Diœcesum, ut si necessitas postulet in Palatii Ministri adstrae adsistant Senioribus.

Mint hogy secundi Constitutiond A. 1763. sub. Szö 2do. (: Vide de Senioribus:) az J. Esperestektek nevezetesen a' Pap és Mester iránt való difficultásokban cointelligenter kell tenni az Inspector Urakkal; Innen szükséges a' J. Inspector Urak közöl legalább egyikének megjelenni nevezetesen a' téli Partialisban, vagy Conventusban.

Anno 1779. in Synodo Arkosina; Panasbolván a' M. Tö Curator Ur némely Diecesisbéli T. Inspectorok ellen; hogy ha szintén parancsolis valamit quoad publicum, némelyek vagy perpetuoriè, vagy tellyességgel nemis tselekedik. Kéri azért a' T. Consistor minden Inspector Curator Jó Uraimat, hogy a' publicumra néző szorgalmat ne denegálják, midőn a' parancsolatot részik; vagy ha éppe szolgalni nem akarnak, az ollyanok declarálják magokat, hogy mások, önkénts szolgálok, officiaiatot daszak.

Anno 1777. in Consistorio. Nro 5to. A' T. Esperesek az Inspectorokkal Annuatim Visitálván a' Szemeket különösön registrálják, és Alumnisnál hodásra adhortálják.

De Ecclesiis earumqz Appertinentiis.

Anno 1672. in Synodo S: Szeritzensi. Nro 1mo. Minden Ecclesiákban a' R. Seniorok imponálják, hogy senki versengésre, rebekedésre a' Templom elöt meg ne állyon, a' Dörö házánál lassanak a' Respublica dolgaihoz; A' kik ez ellen Isten bossznjára, és az Ecclesia conclusumák viliyendumlák tselekednének, Visitációkor a' Seniorok kemény megbüntessék, Ha T. Püspök Uramra méjjen a' panasz, ö Keggelmes megbüntesse az ollyanokat.

A. 1732. in Consist: Cand. Ad postulatum R. Superintendentis, conclusum: Mikor valamely Eclabol Ecclesia nere alatt irnak a' T. Superintendentsh, Listában külgyékbi a' Consentientsek nevecs; mert néha csak egy néhany ember ir Ecclesia nevével; más képpe az Iro vagy Irató gyalázat vagy büntetés alatt marad.

A. 1780. in Synodo Désfalvensi. Nro 4to. Mint az Ecclesiák Pap és Mester ellen valo közönséges panaszi iránt. Anno 1774. in Consist. sub N. 1. végezteretik, hogy azok elsöben a' Parkálisban adattassanak fel, és onnan ha nem igazitatdatnak, a' T. Esperesek által penetrályanak a' Nö Consistoriumh; mert ha más uton méjjen a' Panasz a' Consistor, nö assmálja;

Vagy most végezteretik: Hogy senki, se Pap se Mester, sem különös tagja az Ecclesiának, substantiát a' Synatban vagy Consistoriumh ne adjon; hanem elsöben adja a' Visitatio v. Parkalis

eleiben

eleiben, hol ha nem igazíttatnak, reportáltassék a' T. Esperest által a' Synodban v. Consistoriumb, különben Instantiája pel nem olvastatik, és válasza réá nem részen; mivel az illyen Instantiák olvasása, és azokra való Resolutiok által a' T. Consistorium nagyobb és szükségesebb dolgok igazítására valo idejét el-vészik.

A. 1781. in Consist. N. 4. ismét végeztetik; hogy minden Cantók és bajok elsőben a' Partialis Sedinál el-látassanak; és azután ha a' dolog ugy hozza, per modum Apellatiis itessenek a' Ste Consistorium eleiben; mert különben a' Consistorium nem accepralya, azoknak az illetlenségeknek el-tántorítására; melyeket a' sok rendeletlen Instantiok szokták causálni, mind magoknak, mind a' Ste Consistorium.

N. 5. Az Instantiákra a' Ste Consistoriumb tétendő Resolutiok taxájára figyálva a' Ste Consistor adj. 24. Aõ 1774. in Consistor, sub N. 1. lett végezés ezzel azis hozzá tétetett: Hogy mind Lecta, mind a' Ministerek a' Consistor végezésén ugy meg nyugodjanak, hogy az Ordinatior vellicálni, annálist inkább sufflaminálni, és azok változtatására a' T. Superintendent készergetni ne próbálják; mivel azzal Aõ 1768. in Consist. Cand. ő Kegyelmes Schuldálatott; ugy hogy ne légyen paenitássa a' Superintendent a' Ste Consistor végezését változtatni.

A. 1757. Ugy ítéli a' Ste Consistorium, hogy az Ecclesiák Adosságai és azok Interessei periculumb vadnak; Fundálva azért fenio a' T. Esperest Atyafiait, hogy

tempore Visitationis az Adosságrol számot vetni minteszben az Interest meg vegyék. Ha ki pedig az Interest meg nem akarna adni, nihilate a' Capitalist az olyan Debitorrol pel kell venni; ugy egyéb periculumban levő Capitalistis.

Aõ 1769. in Consist. N. 2. Értésére esvén a' Consistoriumnak, hogy némely helyeken az Ecclesiai Fundusok periculumban vadnak, commicáltatik T. Esperest Atyánkfiainak, hogy a' T. Inspector Traktal egyet értvén keresték hi modó legyőn, hogy az illyen Ecclesiarum Bonumok el ne idegenedjenek.

A. 1760. Synodus in Torockho. ubi Stto. 5. A' mely Ecclesiákban Kaszálok, szántó földek szőlők, és egyéb haszonvehető helyek vadnak, azokat első Vicecapioi a' Pap és Mester, ahár egya Taxám, ahár Dézmájára, ahár egyéb modon. Es azokat Inspector, Esperest vagy Visitatio hire nélkül el adni, tseréli, vagy ha azok engedelméből meg lesznek, másnak adni az Ecclésiák ne merészeljék, ha a' Pap és Mester Atyafiai kérámjái meg venni.

A. 1762. in Consist. N. 1. Ecclesia proprio duplex negyé' fedola Tordensi, hoc minus vagum aliquod pro Cantore Ecclesiae assumati nec seniores talem aliquem Ecclesiae offerant, hoc magis ne obtrudant; ex similibus siquidem rebus multa mala secuta in administratione Ecclesiae.

A. 1806. a' Vargyaski Synath végeztetett Szőo Szoto. 25: Minden Ecclesiák Tavaria nézve azok praerogativoinak, másképpen való haszná-leidok vagy adattatások egy átaljában tollaltatik; hanem a' melly praerogativoi az Ecclesiáknak a' Felsőbbség tudvével és engedelmével elgadattatnak, azok adattatnak el Kohareye által, a' Felsőbbségtől rendeltetvén e' végre Dictator Commissariusok.

De Auditoribus et eorum ad Ministros Relatione.

Szomorú forsa vala a' nem régi időkben az Isten szolgainak az magok Halgatóira nézve; a' hiknek ostoba tudatlan hatalma alatt; nyög vala a' belső rend; midőn nem ezeresen a' Marasztásokban minden mostohot el-hőrecelt Papján Mesterén, hánnya véti vala többire rendes ok és a' maga parasztt conceptussa szerint az Halgató; az homan származott ama' parasztt példa beszéd: A' Parasztt emberenek hatalma van a' Papján's bottskora lynhan; mert annyi lynhat, és oda tsinál az hová néhi tetzik.

Lett é helyettes sorsnak eljövetele illyd alkalgal: Fel állván Háromszéken a' Limitanea Militia, midőn tudtára lett a' Királyi Felségnek; mennyi vacánsok Papok, Mesterek volnának Háromszéken; hová nyjad Istenek vala régen a' Ministerek, mint valami Paradicsomban, hogy od mint az herék nemelyek, a' magok jószágokban a' Privilegiummal, magyd minden munka és belső szolgálat nélkül éldetnének.

E' mozdítóra adta a' Felséges Király t, hogy A. 1778. Parancsolat jöne mind a' Lutheranus mind a' Reptus; mind az Unitus Superintendentsenek arrol hogy adnák Opiniojokat mikeppen lehetne az Vácánsok szaporodásának eleit venni?

E' Parancsolatra vala Feleletének az Reptus Superintendensnek Punctumai ezek volnának:

1. Egyik sy se Pap se Mester addig ne legyen, se a' Diecesisben levő Senioroknak ne engedjék lenni, mig a' Vacansok közzül azok, kik szolgálatot tetzenek, régi belső allapotjokban isztán nem térednek.

2. Kenényd meg parancsolatsék a' Faluti Lakosoknak,

Halgatói

Halgatoknak, hogy Papjokat Mesterecket, minden hitjén, hazbontalan dologére el ne hülyék, és más azon belső emberek helyére pel ne rejtsenek mindaddig, míg á beregség és vétség néhány engedi szolgálni, hanemda valami nagy gonoszságot, tzéjére bünt tselekednének.

3. A' belső szenélyek, á'mely Diecesiskben egyszer belső emberekké lesznek, á'magok laktok földére sá'tarom-szélre, mert á'wlt az indiro ok: hülönbz ne menjenek, hanem mikor vagy az ott valo Papok deperdissá, vagy az ott leiö Vacansokk pel vétetnének után, azon helyre Papokk v. Mesterekk kiratnak is borsáratnak.

A' Lutheranusok Superintendenseje p. ezt pelelte:

1mö. Az Augustana Confession leiö Halgatokk, mints szabadságokban, magok belső embereket el-küldeni hanem á' mi difficultás Papok és Halgatok közt lépjend á' Consistorium igazitja, és ja külömbz nem lehet, egy belső emberek más helyh valo tétetetik szokott lenni.

2dö. Mivel á' Tanito Mesterek hivatalatok nem mindenüt változando, vagy hogy egy helyből másban tétetnek, é' pelül á' szász Natio meg 1617. esztendőben végezte vala, hogy á' Vacans Mesterek 2. esztendőkig az Eccles immunitásban meg maradjanak, ha pénz. 2. esztdőkig alatt is sőmint Mesterekké nem lesznének, ugytán nem is lesznek; hanem adó alá menjenek.

Ezekre tett á' Királyi Kegyelemnek illyen Rescriptuma; Hogy az Rectus Superintendenstől pel-küldött 3. Punctumok, ezután observáltatnának, és az á'mod melyet á' szász natio á' belső szenélyek iránt köretett, és tartott, ezután á' Rectol és Unitarinsokkal meg tartatnának. Már ma nem maradt az Halgato, nem lehet Vacantiaks maradni, hanemda ezégyes bünért ökökösön; az Halgatok és Mesterek közöt való

diffe-

differentiak per transportationem orvosoltatnak.

A. 1635. in Synodo Sz: Lászlóensi. N. 1. A'hi az Halgatok közzül prédikáltatni akár dalocjának, á' Prédikátornak jó idején adja ér régére; mert külömben nem tartozik prédikállani. Vide Sect. 1. ad calcem Nro ii.

Nrö. 3. Vide Sect. 3. Sub hoc A. 1635.

A. 1760. in Synodo. N. 1. Ha kik az Ecclesiákban valami különös indulat, Pap, Mester, vagy más pelebarátjok ellen valo haragj, gyülölsége miatt, á'magok gyülekezetekben Ur vacsorájat elni nem akarván, más Ecclákban mennek Ur vacsorájá venni; az Ecclesiákban leiö Tanitok, mint idegen emberekk, á'magok Papjoktol vett testimonialis nélkül, Ur vacsoráját ne adjanak az ollyanaknak.

N. 4. A' kiknek különös ellenkezések van á' Ministerek ellen, magok kötöttjeiben promoviályák dolgokat á' Generale Consistorium eleiben.

A. 1768. in Consistorio: Nem szabad az Ecclesiák, sőt szabad egy kis privatus Emberis, á'nékik nem tetszö Consistorium Ordinatiojának mivoltát megtudván, mindjárt vagy személyek szerint, vagy levelek által á' Superintendest molestálván az Ordinatiot fussfamináni kérnyák: Azért sem Ecclák sem privatus Emberek az Ordinatio ellen ne szollyanak, azt ne vellicálják, T. Superintendent Urunknak molestiat ne szerezzenek, melynek ja ki engedni nem akarna, á' Superintendenstől ilyé választ ujér, hogy tartsa magát á' Consistorium rejtezéséhez, mértegy ö Regulachis gaudrassa mitsen á' Consistorium ellen tselekedni.

Ha az Halgatósnak a' Ministerek ellen panaszok vagy vétkek bajok van, azt mikeppen és hol igazíthák elébb. Gárd. Jub Sect. VII. pag. 31. A. 1780=81.

De Curatoribus v. Decanis Ecclesiarum.

Anno 1666. in Consistorio definitum: Aediles vel Curatores Bonorum Sacrorum teneantur quotannis Rationem reddere, exigentibus Rationes non tantum Secularib. sed et Seniore istius Diœcesis, vel saltem istius loci Ministro. Vide Act. A. 1668. in Compil. Constit. P. 1. T. 1. §. 6. Conditus è hic Status ad instantiam Superintendentis Unitariorum Repörti, Principi porrectam; ratione cujus porrigendæ determinatio facta fuerat in Consistorio A. 1666.

A. 1688. in Synodo Körendensi Stro. 2. Az Ecclesiák Curátori Dékánji egyetemben szánnak adjanak az Ecclesiának Papja s'arra allatos tagjai előtt. E'mellett ollyan gondjok legyen a' Ministerek bére be szolgáltatásara, Templom, Papság, Mesterség házza épüetésére, hogy ha ház pogjathozás lészen miatta, a' Curatorok által rajtok meg vétessenek.

Anno 1722. in Synodo Sz: Abrám. N. 2. Curatores Ecclesiarum annuatim rationem ent. et post licitum sit Eccla vel cordz detinere si bene se gesserint, vel alios substituere. Rationes peragantur intra decursum Januarii Senior. Hodie sit tempore Visitaor.

A. 1752. in Synodo Bágyon. Az hol a' bér szalmájában adják, annak be vitelekor legjenek jelen az Egyházjak, és az igen szegény gabonát, igen apro hévéket el ne vegyék; Az hol szemül adják, ne a Pap, hanem az Egyházjak házanként be szedvén adszálják her terminusra, t. i. Sz: Miklós napjára hiba nélkül, hogy más esztendőre ne maradjon, da el mulatják be szolgáltatni a' magokébol sirtessék. A' szalmák élő gabonat Cuta contegat. Vide in Sect. 1. Pred Visit. N. 1 et 2. In Deliberaor N. 8.

De Salario Ministror. et Restantius.

Mi légjen Dére az Egyházi szolgákto, azt az Calesiák Könyrei és szokási tanitják; mivel ez különböz az Calákto; és az Helységekto termésbete szerint.

De szolgáltatása módjárol láthatni: Sect. 1. In Sri Visitat. N. 3, 4. Itidem in Deliberatc. N. 1. 2. 8, 9. 10. Sect. IX. Sub A. 1752.

Aõ 1764. in Consistorio determinatu: A'kiknek 2abjok vannak, alahorjok vagjon, abbol fizessék a'2ab bért, nem levén a'2ab és alahor közt igen nagj különbség. Vagy ha rossal, török buzával fizenek, azoknak és a'2abnak árok szerint egjezzenek.

Aõ 1807. Adamoson tartatott Sinath a'Papi és Oskola Mesteri Bérek aránt regeztetett: Senki a'Papok és Oskola Mesterek közül a'Canonom fundált és usus általis megerősitett rendes Papi és Mesteri Bérek fizetése aránt azon tekintetbol s'arra való czélzással, hogy Ekklésiájában csendesében vagy hosszabb ideig megmaradhasson, azon Bérekto lejendő Csonkulás, vagy levesztés által változtatni s valamit nyitani, és ezáltal a'Hivatalába Successorának tárt közni, Ekklésiájának s Hivatalának elvesztése alattsz mérészkeljen. Sub. Zsigjan Kiada Kocmötzi Sámor Actuarius.

De Partiali et Quindenali Sedria.

Aõ 1661. Partialis Conventus tex in Aõ Celebranda jubetur. Vide in Sect. 2. Sub hoc Aõ. At Aõ 1693. in Sri Visitatoe restringitur ad binarius numerum. Vide in Sect. 1. Nõ. X.

Aõ 1765. in Synodo Sz: Királyina constituta: Mintegj a' Consistorium regezése szerint eszendőnként rend szerint trahtáltatnak kell lenni, ha kik ezekben kivül széket akarnak ültetni, magok interteneljék az Assorokat.

A. 1768. in Synodo Sz: Pálenj: N. 1. A' Quindenalis Sedriák Celebrálásában az Esperestek tartsák magokat az 1765ki leo determinationhoz; s'a' Cantansok interteneljék a' Sedriát cum Accessoriis; Direnõ Praesidis Rp. 1. Assessorin. Zj. 60. ha a' 2. Sedrián kivül akarsz széket ültetni.

Aõ 1773. in Consistorio N. 7. Az Inquisitoriában levő Fatensek jel olvasásáért adatni szokott egj egy xper. közönségesen a' szék legyen.

A. 1694. in Synodo Tordensi. Statutum. N. 1. Taxa diurnum, nisi in manifestissimis, non subtinduatur in Sedriis, ante confirmationem Episcopi.

A. 1783. in Synodo Dersina Conclusum sub Nõ 1mo. In omni Diaecesi ordinari et Juratus Fiscus vel Director Constituatur seu ex Assessoribus, seu ex aliis Ministris ad id capabilibus, qui procedat et Cantor agitet contra delinquentes Ministros. Qui si Assessor fuerit, dum judicio excesse debebit, loco ejus suppleat supernumer.

A. 1787. in Synodo D. Sz: Marosensi publicatu decretum sub cujus rigore jubetur ut Protocolla Synodalia in unico exemplari sub subscriptionibus Commissarior, Praesidis et Actuarii; et secundo decretum Aulicum intra 4. Sept. spatium a' die Celebrationis Exc. R. Gubernio submittantur.

De Visitatione Particulari.

Cum Aõ. 1773. Supr. Aremor Praefectura per Subrenium, hoc autem per mandatum, Ministris in Státusbéli Reformatis et Unitarüs datum, informari vellissent de Visitationis: Natura, Subjectis et Tempore; Ministri Respective ad Quõnem: Quid Visitacoib. Laicis Competens reddat administrand? 1. Tenentur Visitatores secundum Conscientiam Deo debitam in mores et fidem Pastorum ac Ludimagistrorum diligentissè inquirere. 2. Quod Auditores tum erga Deum, tum erga se gerant? An in Cultu Dei fint pertinaces et devoti? An Concionibus sacris frequentes interfint? An denique sacra Dni Cena frequenter utantur? Sintne inter ipsos pertinaci Conviciatores, blasphemi, Lusores, pugnaces? 3. Interest Visitatorib. Latar bona, mobilia et Immobilia inspicere, Aedes sacras et domos Parochiales lustrare, ruinas inspicere, et de restauratione earundem disponere. 4. A' Curatorib. Latar de Percaptis et Erogatis strictissimam rationem exigere, et an salarium Ministris quotannis ab Auditoribus in termino solito fecerint administrare?

Ad Quõnem: Quot signanter personae ad Actum Visitacois de necessitate in Concreto requiruntur? Rdent: Quatuor ad summum: Archidiaconus sive tanquam Praeses Visitacois Notarius ut scriba, unus ex Irrafforib. ut Assessores, Unus denique vulgo Tisent; his adjungebatur unus ex Nobilibus pro Ediacto seculari, dum Status Civilica Jurisdictioni sub. Supr. Judicis Regii subjecta fuerat.

Ad 3tia Quõnem: Quantum temporis in uno loco actus Consumandae Visitationis requirat? Rsp. Requirit plus vel minus, secundum quantitatem Latar, et justa difficultatem in illo objectorum multitudine aut paucitatem.

In his experimur probè tota Visitacois essentiaalia.

Aõ 1688. in Synodo Sr. Palaeh: Nrõ 2do: Sta Visitatiohoz az Ecclesiák a' Visitationak alatt mi keves Honorariummal

mummal akarnak tenni, vegyék jó szível, de gratis et debito az Calesiától röbber ne praetendálgassanak.

Aõ 1780. in Synodo Dicsalensi Nrõ 2. A' Partialis Visitatiohoz nézve Concludáltatva, hogy a' modo impositum S. Esperest Asztalnokai magok Notariusok által sub auctoritate Scholae minden Visitatojokat megvizsgálván, azt mindenkor registrálják a' Representativus Consistoriumnak.

Vide in Tolerantia De Visitatione Nrõ. VIII.

1805. A' R. Solymosi Sinatban végeztetett: Az Ecclésiák kövesdá'sainak eltávoztathatása végett regestrálossanak a' közelebbről tartatandó Diocesana Visitatiok alkalmatosságával egész tökélletességgel az Ecclésiáknak minden levelei, s' küldöttsenek fel a' Regestrumok ezen fő Consistoriumhoz Ennek Archivumábar való megtartatásra. E' felett az esztendőnként elé kerülő Diocesana minden Visitatiok alkalmatosságával szorgalmatosson censealtassanak. v.d. p. 63. a' fin.

Sectio XIII.

De Cursu per Ministros deportando.

Aõ 1756. in Synodo Sr: Senczensi Nrõ 1mõ. A' Cursust vagy magok a' Pap és Mester Asztalok hordozák, vagy magok Jure is Dictojok alatt levő bizonyos Szenczelyek által vitessék; mert ha a' Cursus hordozásában tiba esik a' Pap által Fl. 6. ha a' Mester által fl. 3. irremissibiliter penaztatik.

Aõ. 1737. in Synodo Kövend. Nõ 2do. A' Cursus hordozásban illyen rend observáltassék, hogy a' hi mikor vészi a' Cursust, a' Dictorja fel reá, valahi pel nem irja, és en büntetése 1. põr. ha pedig pel sem irja, sem in tempore nem promoveálya, hanem meg késleli, büntetése fl. 3. az hol közél vadnak az Calesiák, a' hozzépest promoveáltassék.

A. 1782. 5. Martii Parancsolya a' R. Consistor, hogy a' Cursus hordozásának rende, miképpe observáltatik adassék fel Esztendőnként két szer a' R. Consistoriumnak

A. 1783. in Synodo Dictina concludatur 3 fl. 6 Nro 2do: Si quis Ministrorum in Cursu deportando negligens fuerit, fl. Cursus Dictorum officiatur; 3. poenam extraordinariam incurrat, de Officio ad Consistorium Flor. 6. fl. Secundo vice in Synodo, tertia vice refundatur. Pag. 62.

De Copulatione Nubentiu. et Nuptiis.

A: 1629. in Synodo Adámostina. Nó Imó. Pastores Ecclesiarum in diebus Nativitis, Paschatis, Pentecostis et Festis eorundem solemnis abstineant a' Copulatione conjugali, et celebratione Nuptiarum solemnitis ejusdem.

1769. in Consist. Claud. N. 1. A' miképpen Vasár napokon lakadalmazni nem lehet a' törvényi szerint (: Disc. Eccl. de offo omnium in gre §. V:) ugy ennek utánna Adventi Napokban is másolnak botrányoszására lakadalmi solemnitásoknak nem celebraltassanak a' régebbi rendszokás ellen: Vide App. Const. P. S. Ed. 51. Mand. Cap. VII. §. 21.

Anó 1735. in Synodo Jászenszi, Matrimonia in IV to gradu retinentur. NB: Non ugyan gnagy erant sollicitudines considerationis 4ti gradus, sicqué in Torvezko, imó et alibi frequenter facta Copulatio in 4. gradu existunt.

A. 1742. in Consist. Claud. Pap és Mester Atyánkfiai se hirdetés nélkül, se a' lakadalom ideje elött, senki meg ne eskessék. Ibidem. Másokis akárkik hirdetés nélkül meg ne eskeresseck. Additur: Ratio: Nurak szokatlan hirdetés nélkül eskeretni, nem akárkik.

Sublatis Rescriptis Regiis Anno 1780. sub N. 30.

A. 1774. in Synodo Hévizensi. Nró 1. Nemo ministrorum contra disciplinam Ecclesiae sen diversae Religionis homines, sen in gradibus prohibitis constitutos, sive non publicatos, absque legma super licentia copulet.

N. 2. Copulatio tertiö festi die licita esto. Ratio hujus; quia Anó. 1772. jam 3tius dies é' Nró Festi expunctus erat; Nota tu, ne 3tius Nativitis dies in Dominicam incidat; eó enim in casu die Dnico copulare prohibitum est.

Anó 1771. Commissione Imperiali de dato 7. Jan. ad tenorem Rescripti R. 18. Xbr. 1770. Viennae emanati, prohibitum sub gravi animadversione, ne Copulatio fiat sub hac Clausula: donec in honestate vitae permanserint; sed absolutè. Omittendae e' formula juramenti verba: Hogy az házasság tisztaságát megtartandja; sed ponendae taliter: El nem válható mind halálig.

Az Eskettetnek helye a' Templom v. az Ur tisztelet helye; Vide in Agendis Cap. V. §. 4. ibidem et modum.

Anno tamen 1779. in Consist. Claud. Megengedi a' Consistor az házonnál lévendö eskettetés, de ugy hogy, nemely Eulák szokása szerint, a' Papt pizessék fl. 102. ha p. a' Pap pizetés nélkül tselekedi, bimeressék fl. 3. melyet az Esperest Seminárium hasznára küldgye a' Consistoriumnak.

Vide hac Sect. III. ad A. 1751. de Copulatione Personarum Catholicarum.

1804ben Az Ilkmösi Synodban végeztetett: Meg bizonyosodván Esperest Atyánkfiai pro futuro a' magok vigyázatok alatt lévö valamely Pap Atyafiának a' copulationban eljött törvénytelen tselekedete iránt, azt Hivatalától legottan függesztvén fel, s' tovább vizsgálás meg tétele végett Superintendentiaiul Atyánkfiainak az egész tselekedetröl referaljanak.

De Divortiis.

Aõ 1732. de dto 4. Martii Lib. R. Iuberniõ ex Decreto Sacr. Matris de dato 14. Xbr. 1731. Communicat R. Superintendenti C. Sigismundo Pálfi: Ő Felsége gná indisputabilis Supr. Iudex in Cáris Matrimõnijs subditõ suoõ Religionis Protestantiũ parantsol az iránt; hogy á modo mipostern mind maga Keggyelbek, mind alatta valo subordinatusi, azta sorgalmatsson Vigyázzanak, hogy az házasok közöttkaheto Divortiumok nem másképpe, hanem csak igen mélto, és Keglbek Egyházi Constitutói's Consistoriale Statutumi; ugy Keglbek Theologus-kool's Doctorokol közönségesen approbálatott okokbol légyenek, azokis pedig ugy, ha az okok törvényesen elegendőképpen comprobálatnak, és akkoris in favorem partis innocentis légyen á decisio. Másként az egyenetlen Házások á Keresztyéni békességes Cohabitatiora placidè disposhálthassanak, a közöttk levő békételenkedés okai sorgalmatsson ki keresztetvén illendőképpe ovvsolthassanak, á gonoszok és rahmenők ellen minden igaz hemény szeggel, etiã cum imploratione Braechii secularis kell procedalni; az kol pedig á szükség quoad thorum et mensam. idejig valo separátiot, vagy p. divortiumot el-kerülhetetlenül kérünna és kozna magaival, azzol á secularis Magistratus elegendőképpe idején korán informálthasson, hogy maga kőzbe közettesse, és vi-

hesse

hesse végdez: melljiketis Keglbek igy értvén és tudván azoz alkalmazthassa magát, és alatta valolnalis és szerint pmulgalián sorgalmatson observalthassa, mindenütt; mert különben ha ez ellen találna valakol valami törtenni, Keglbek tartozik ezeke megszeltni, és ugy tapasztalatván á'dolog, az ő Felsége nedéz animadversióját, tanquã mandatõ Regiõ non observatores, bizonyson el nd kerüli. &c.

Publicatur hæc commissio hac mora 21. Martii per Sac. Superintendentem, et quidem una cum litteris Episcl. ubique Protocollanda; hoc additõ: In Matrimonialib. Causis decidendis, azon Keglmes mandatum hoz igen nagy circumspectioval tartsa Keglbek magát, és valamint ne Sepiptállya magát á Divortiummal, valamedig igen terdez, és valosággal Divortiumat érdemlő okok, nem adják ele magokat. - - ugyiszszik Keglbek hogy magok gyalázatjokkal Keghre vissza ne küldessék á Deliberat.

Aõ. 1768. Communicatur Diœcesib. per C. Superint. Protocolis inscribendã Suæ Matris M. Theresiæ Rescriptum, de dto 3. Sept. 1768. Viennæ: In quo mandatur: - - Ut (: salvã cæterũ Iurisdictione Aulica:) Determinatio non modò Dotis seu Quanti, si agatur ad id quod interest, sed Expensarũ etiã Interperiũ ac Interventionis Prolid, ut ut penes Actionẽ ex capite Deplorationis Suscitata ab mi pregnata Prenderentur, haud secus Alimentaõis in casu separationis Matrimonii, Consistoriis nullatenus concessa sit, quin in omnibus Gallegatis Intermodi casibus, si etiã partes coram illis in Quantũ aliquod sponte Contentissent, nulla Excentio Gbeatur, sed in

uno

uno alterove Casu Litigantes ad Competens Forum Seculare dirigantur. Quam talitesq - - respectu cuiuscumq Religioni additor introducatis et publicetis. / - -

Subsecutus est aliud Rescriptum, de Dto. 25. 9bris. 1769. Viennis emanatum; in quo adductur priori Sententia: - - Interdicendo nempe per Officia Magtus q Locor Serio, et quidem sub Notabili multa pecuniaria, in depositum autem medior sub gravi poena Corporali Universis et Singulis: Ne ullus in Christo Merito Coram extraneo sive Seculari sive Ecclesiastico Magtu, seu ut Actor, seu ut Accusatus litem ingrediatur; antequam se suo Magtui insinuaret, directionemq abeo et licentiam obtineret: Non absimiliter unusquisq, qui obtentâ licentiâ aliò se conferret aut sisteret, latum ibi pro vel contra judicium Ordinario suo Magistratui indilatè exhibebit: Magtus e Converso emergentib. hujusmodi Casibus, si ambae partes subditi nostri essent, in suam Sententiam vocabunt, et ubi nulla Matrimonii quaestio Sententiam, aut impugnaretur, nihilominus tam poena Copulae poenicariae, quam Satisfactione pro deploratione, et puerperio alimentationeq prolis, ita etiam in Casu negatae paternitatis competente Inquisitione procedent, sententiamq ferent. In illis ante Casibus ubi Sententi auxilio opus foret, modò priori matri indigae, ut et proli, mora nec concedendo nec Cantando competenter assistent. Ad Hoc: Observatis Matrimoniorum dissidiis tempestivè prosperient, illaq reconciliare, parte autem sontem corrigere conitentur. Saudem ubi sperari emendatio non posset.

non posset, et si Causa Separationis legitima imminaret, hanc quidem ad Judicium Ecclesiae remittent, cum ea tamen referratione, quod consecutâ Separatione de necessariis alimentis, quoad determinationem Quantitatis disponetur. Non absimiliter itaq et his et poenicariis et aliis, qui propter permissionem Matrimonii ad Judicium Ecclesiae remittentur, ibidemq in merito judicabuntur ad exhibitionem Latarum Sententiarum adigendi erunt. - -

Ao 1782. 1. Tbris. mandatur a R. Consistorio: Imposterum a Regbeli Sedriájan super Divortio emanando Deliberatumok egyenesen a R. Consistoriumnak, juxta Manud. Cap. 7. §. 60. cum tota sua serie hüldetessenek.

NB: Causa Matrimoniales e Foro Ecclesiastico transferuntur Altissimis Ordinationib, ad Forum Seculare, Ao 1786. Ex Sectio haec nulli amplius usui erit.

At Ao 1790. die 16. Apris emanato decreto Liberiali post mortem Josephi II. Causae Matrimoniales et aliae olim in Foris Ecclesiasticis agitari solitae, eidem Foro restituuntur. Vide decretum hoc in Protocollo Consiliorum, sub Nro 2406.

De Honorario Superintendentis, ût et Viatico, Comitegz Seniorum.

Aõ 1723. in Synodo Bagyonina, sub N. 1. determinatum fuerat, ut in supplementum necessitatis Sup. perintendentis solvant Ministri ex Apibus Decimas; sed quia difficilis et molesta erat Administratio;

Aõ 1725. in Consist. Claud. decernitur: Ut nullus Ministrõ ex suijs Honorariõ solutione se subtrahere vellit; cujus Adstãis terminis sigitur Consistorium. Obligant igitur Seniores sese ad solvendos pro Honorario Superintendentis Annatim Flor. 60. Quitaliter ibidem partiti: ut solvat Teiseder, Flor. 9. Udvarhelyszék. Fl. 10. Keresztur. fl. 10. Marus. 7. Sedes Aranjos et Cocus Torda. fl. 10. Küküllő. 8, Cocus Albens. Fl. 4. Kolosvár et Dobokа. fl. 2. Summa Fl. 7. in sede Marus partita est e' Consensu totius Diœceseos secundum proportionem Salarii.

Comitem pro Seniore ordinant ex seipsis Rectores per ordinem. Vide Sectione IV. sub Anno. 1733.

Aõ 1723. in Synodo Bágjon. Szõ. 3tio. et A. 1752. pariter in Syn. Bágy. Post varias de Viatico Seniorum mutationes et Constitutiones, stabilitum ut in sede Marus, Seniori in Consistorium, Synodus vel aliam publicam expeditionem s: Vide Sect. IV. sub. 1733: seunti. solvat toties, quoties Pastor. Dz. 24. Rector. Dz. 12. quibus Comitem Rectorem v. ejus Vicarium intertenere debet.

ACADEMIA R. S. ROMANIA BIBLIOTECA FILIALA CLUJ

Aõ 1760. in Syn. Torozkana. N. 3. A' Vacans Papés Mester Atyapák, ne Csinnálják az hol tahnak, azon Helytégben leiő jungent Ministerett Csinicinnara, aharmi regriskivorais, aharmi szolgálatot tenni, Keresztelést, Temetést, betegekez valo menést, hemény bünetés alatt. In absentia loci Ministrõ hue praejudicio szolgáltatnak.

A' Vacansok Comitiváral is tartoznak az Egyeresztelnek állapotjok s. rendek szerint. Sect. IV. sub. 1733.

In Commune Contribuáliis tartozik. Sect. V. A. 1757. vgj az Ministerek õrzegjüs. ibidem.

A. 1669. N. 2. Dum rogati fuerint Vacantes ad instituendas Concionem, saltem tex in Aõ, non detrectent.

A. 1695. in Syn. Adamos. N. 2. Vacantes ni re tanta siti adjuvant jungentes Pastores.

Sectio XVIII.

De Constitutionibus Generalibus:

Aõ 1606. In Synodo Claudiop. N. 3. Judaizantes s: Szombatosok: se grenio Ecclesiae Unitariae excludunt.

Quondam temporibus sedilia Templi erant propria, imo saepe cum Ceremonia in Neo-extructis Templis per Seniores et Adjunctos familiatim distributa; at quia multae altercationes jamet erant hac sedilium proprietas, vel ad eadem Mysteria illius Grensio.

Aõ. 1762. in Consist. Claud. N. 2. A' Templombeli székek iránt vegezetik: Hogy sokaltis szekinek a' Templomba tulajdon széke v. üllő helye ne legjen, hanem kiki üllyen oda, az hol üres helyet talál, ottis szedig. Da másokuál elébb megjen, üllyed a' széknek helyő vegére, hogy a' kik kesebben érkezik, másokon ne tolyonga 22anak, sub poena Dz. 34.

Dualiae

ACADEMIA R. S. ROMANIA BIBLIOTECA FILIALA CLUJ

dualitate in rationem Ecclesiae conservanda, certalitate sibi reservanda, a' Curator tartozik determáli ezen Constitutionak nem engedelmes kedökben. Ha a' Curator negligálná, a' T. Esperest determállya a' Curatorra, sub gravi animadversione a' T. Consistorio seniori intentanda. Vide hunc. Gener. Visit. Sect. 1.

Aō 1776. Consistor. Claud. N. 1. A' Templombéli székekrōl valo végezések a' Consistoriumnak ujj abban a' T. Esperestek publicalták, és se magok, se Visitáló, se Curator, se Ecclesia azt ne szollyanak; sōt mindenekneck megtartani parancsolyák, sub poena fl. 12.

Aō 1756. in Synodo S: Senizensi. sub titō 3. ad calcem: Az Halottak pelei valo Harangozásban, ez observältatik, hogy egj nap háromszornál tōbbszōr harangazás ne legyen. Vide Sect. 1. Itel Visit. titō. VI. VII.

Aō 1684. In Itli Visitatione in Cuta S: Senizensi celebrata, statutō: Az Halottalra valo Harangozás jelōl végezteretik, hogy ennek utánna illjen rend observältassék: Ha azon nap, mikor meg dal eltemetik, szaggatás után vonnyák egyben, másodszoris vonnyák egyben, harmadszoris egjben vonván, utánna mindgyart vonnyák a' gyülōt, negyedszer vonnyák a' kesérōt. Ha pedig más napra marad a' temetés, az elōtte valo napon háromszor vonnyák egjben, a' temetés napjján pedig reggeli Templom után vonnyák egjben, a' Temetés elōtt egjben vonván, utánna a' gyülōt, és harmadszor a' kesérōt, tōbbszer pedig egj dalos pelea harangozni meg tiltatik sub poena flor. 1.

A. 1735. in Synodo Saraima N. 1. Az estéli vagj szarvdászra valo harangozás meg engedtetik, csak a' Mesternek jószszenek, vagj Harangozot tartsanak.

A. 1687. Synodus in Kūs Sáros. N. 2. Ha szecularisok perelnek az Eclesiad szemben cautior szétszjád. Ap. C. P. V. C. 46.

Aō 1732. in Consist. N. 5. Omnes seu Ecclesiei, seu seculares, conentur ad Eleemosynas sedulis et aliis publicis necessitatibus omnino necessaria se ex aliis pedentim excitare. Gal. 6. 9. 2 Thes. 3. 13. Heb. 10. 24.

A. 1777. N. 3. Minden holnap elōtt va sárnapján, egy szinepehenis az Ecclesia szükszége publicalattassék, melynek gele a' Scholára szükséges collectábz adattábrassék. Vide etiam Sect. III. sub A. 1635. N. 3.

A. 1669. Synodus in K. Sáros. ubi N. 5. Ellenkezō Felek, kik Templomunkat nem frequentálják, ha a' mi Harangunkat harangozatni kivánnak, mindenik Harangazásért fizessenek ōt ōt pénzt Ecclesiaszámára.

A. 1694. in Synodo Sordana N. 2. Statuitur: Imposterum singulis Annis 4. vicib: In tribus nempe festis, et ante Diem Michaëlis, die Dominico usurpetur S. Dni Cena, in omnib. Ecclesiis; Aut: Si in Diem Michaëlis incidat Dominica, tunc sequenti.

A. 1783. in Synodo Olszina titō 3kō. Concludatur: A modo ministri in posterum ex foro Superiori Causa Matrimoniales et alias (: exceptis illis quas moram non patiuntur; et quarum revisio inno pro circumstantiarum exigentia, etiam disensio haltenus quoq; ad R. Consistor deferebatur:) non ad V. R. sed Generale v. Synodale Consistor appellentur. Ita etiam occurrentes inter Ministros et Ecclesiam difficultates in Visitatione, vel Synodalem Conventum proxime Ceedenti Quindenali sedria sopiantur, quod si fieri nequeat, ad Synodum deferantur, ut ibidem, si res ita ferat, de dislocatione vel transpositione Ministrorum sequenti Anno futura determinari possit. Quo in Casu sedria Quind.

pendente

pendentem difficultatem unico mense ante Synodum Frli Notario transponat, ut de ea in Synodo referre possit.

Publicorum vero & morae non patientium negotiorum Agitationis in R. Consistorio terminus fixus erit singulorum Mensium ultimus dies Sabbathi cum. Qui terminus observandus et ab illis, qui in Causis Matrimonialibus emanatum Deliberatum confirmandum habebant; aliàs frustra eò deferentur.

Aõ 1786. in Synodo Ajacaci. Stro IIdo. Quoad Collegium Claudiopol. ex consideratione publici boni Conclusum est: Ut quicunqz Albo studiosorum, ut vocant, togatorum penes Gymnasiorum pro talibus Censura, cum participatione qualis qualis episcopi Collegii Albensis reperri contendit, primo statui Cultico semel denovcatoportet, ea sub conditione; ut si vitam superexinde taliter dandz, quolunqz titulo revocaverit, beneficium consqz acceptum ea integro repondet. Evolvi sappl. [illegible] tabellmanja; termini Ut

Aõ 1788. In Synodo Varpalina determinatur a Consistorio Frli; Quod quilibet Ministrorum in Ecclesia suos Converedita Juventutis utriusqz sexus Institutionis capacem conferibendo, eos, qui quacunqz tandem de Causa, horis ad id destinatis, Aestivalibus nempe diebus Dominicis a Die Georgii usqz diem Michaëlis continuandam Institutionem, negligerent, Visitationi vel etiam Superintendenti, denunciaret, Correctionem mali illius procuraturis. Quodipsum etiam Anno 1789. in Synodo Sz: Gericzensi in memoriam revocatum; observari jubetur.

Aõ 1792. 18. Junii in Synodo Frli Dombóensi; determinatum: Minthogy a' Palyali Filialis Ecclesiák tőrtlen, hogy a' nedéz időben valahi haszonnyal sokat sunt elle; valahi ezt akármelyik Ecclesiák tsele-kedhessen, a' nélkülözés bűntetést el ne kapjuk.

e- [illegible] ad az ellyan szemlét mint lehető Apaz tanulókat el ugyőse ucsu?

31 Aõ 1778. Publicatum est de Ministrorum Ordinande et Dislocatione Sacra Mtis Caõ=Reã Mariae her. Rescript. Legibus:

Sacra Cao=Reã et A. Matis Nomine!

Venerabile Consistorium Nobis Honorandum! Salutem etc. Incrementum! Ad Clementissimam Sacra Maris Ordinationem intuitu Ministrorum et Ludimagistrorum honestam rationem Vacantium Rudis DD. Superintendentibus Helvetica, Augustana et Unitaria Confessioni addictorum 31. Jan. A. pximè Praeteriti demandatum erat, ut de eo Informationem cum Opinione Submittereut, quam modalitate abusibus Patrato in negotio sese exercentibus, et non minus statui Militari, quam Reipublicae Judiciosis obex poni posset. Cui Ordinationi Subeunti Praati D. Superintendentes ubi satisfecissent, Informationes Patratae Sacra Mati in Complementum exaratorum eatenus Mandatorum Submissae sunt. Quibus Clementissime pactis, dignata est eadem Sua Mtas in D. Sno 14. Febr. A. C. exarato Decreto demandare: Ut Feria illa Puncta, quae a' R. Dno Superintendente Helvetica Confessioni addictorum proposita fuere, in usum deducerentur, modusqz in Natione Saxonica Circa Munia Ecclesiastica observari solitus, apud Helvetica et Unitaria quoqz Confessioni addictos observaretur.

Ut autem utrumqz Venerabili Consistorio Combinare liceat: Puncta a' RR. DD. Superintendentibus Helvetica et Augustana Confessioni addictorum proposita adjunctim, ea cum Ordinatione, ut eorum effectum quam primum procurare non intermittat; simul vero secundum Projectum D. Superintendentis Augustanae Confessioni addicti cointelligentiam cum R. Perceptoribus foveat; ut ejusmodi Ministri et Ludimagistri, qui exceptione a' Contributione justa Aclusa Puncta haud merentur, illico contributioni subjiciantur. Et qui e' Partibus Civicis essent, Statui Militari resignentur. Haec ad R. D. Superintendentem sub hodierno disposita esse V. Consistorio pro disponendo Dispositione hisce notificatur. Cib. 10. Martii 1778.

Carolus C. Teleki Cancellar.
Josephus Donat Secretar.

B. Brandental Sub.

Puncta Superintendentis Helveticæ Confessionis:

1mò. Nulli Novelli aut Parochi aut Ludimagistri constituantur admittantúrq; per Seniores Diœcesium eorúmq; donec è numero Vacantium ii, qui officio suo Ministeriali ritè adhuc defungi valent ac possunt, attinitati non restituti fuerint.

2dò. Seriò interdicta sit inposterum Communitatibus Pagensium Pastores Ministros et Ludimagistros suos teneri de cautis Ministrandi, aliósq; in horum loco adsciscendi, licentiosa facultas, usq;adeò, ut non aliter dimittí possint, nisi aut per morbus senium q; prorsus inhabiles facti, aut in opprobrium S. Ministerii grari aliquo crimine notati fuerint.

3tio. Ministri sive Parochi extra Districtus Regiminis status Ecclesiæ amplectantes, ad loca Nativitatis suæ non aliter possint revertere, sed tunc demum, cum in defectu Ministrorum tam punctatim quam Vacantium in locis limitaneis legitimè vocati et admissi fuerint.

Modus in Natione Saxonica circa Munia Eccl. observandi Solitus:

1mò. Iure Augustanæ Confessioni in hocce Septi addictorum Eulico, non Auditor aut Communitatum arbitrio potitur è Ministros suos dimittere; Verum si summa urgeat necessitas Magistratus Eulicus malis inter Ministrum et Auditores oborbis mederi studet, quod si aliò modò conciliari nequit, per translacem Pastor fieri solet.

2dò. Cum Ludimagistri et Scholæ Pagensium officium tantum non omnium ambulatorie, Incl. Saxonum Natio Utriusq; Vrbitatis Ao adhuc 1617. 17. xbr. Cibinii Congregata horum interitu Conclusit, Scholasticos ab officiis Vacantes, duob. Annis Immunitate Ecclesiæ frui, si verò intra duos Annos Stratum Munus assequi nequeant, hocce beneficium ultra meditari non posse.

Ad Intellijenciam Plebis R. Athoa hæc è Lingua Hungarica

Conclusum S. Consistorii in Negotio Divortii. (JXV)

Ao 1792. a' Kolozvárt tartatott Consistoriumban meg határoztatott vala; hogy az el-válásnak tétjendő Itiletek ne prominciáltassanak; mig a Superintendentia által meg nem vizgáltatnak; de az Eppestek jól adásolva; most Ao 1793. ugyan oda, ugy változtatott mint 2: hogy a' Delib. mindenkor a' Kéllen hi olvastassék; de az el-válás-tatandó Kenőcsek ugy ntasíttassanak; hogy ha a' Deliberatumot a' succumbens fél, midőn prominciáltatik nem appellálná, ne legyen többé jussa annak változtatását munkálodni azon történetben; ha azon Deliberatum a' Superintia által meg erősíttetik. Ellenben penig az el-válást meg ujító Fél, annak hi olvasásakor nem appellálhatja, holtra ha succumbál volna, talám appellalta volna; meg esketik pedig, hogy azon Deliberatum nem confirmáltatik a' Superintendentia által; de azt ezen történetre nézve az illyetén Deliberatumok a' Superint. által, az azt felküldött Kézre ennek utánna vissza nyújtja notificatió, oly rendeléssel hogy azon Kézben a' Peres Felek Vallottára a' Superint. Judicium fel-olvastatik; melynek alkalmával meg engedtetik, az azon Judiciumnál fogva succumbáló Félnek Recursust infinuálni, a' végre hogy azon causát a' Kéle Consistoriumnak meg lássa; ugy mindazáltal hogy az illyen Recursusnak minden telintetben azon Omissal kellessék járni, melyel régulázztatott azon Appellatio, melynél fogva a' causa az Alsóbb Kézektől a' Kéle Consist. eleik provocáltatik; az Appellationis Omis ezen történetek a' Recursusére a' Superintendentiát illették. Hogyan stb. Imò:

Tapasztaltatván hogy az Házasok igen könnyű kitsin tésre háborodásére kiszek a' Perlekedésre; mely által az illyen felek egymást gyalázzák, megtolvajlják, házokat, familiájokat szétszéthordják; mégis nem levén kellő okok az el-

az el-válásra, minek utánna magokt'ól sok kárt okoztatik, és helyokat el nem érik; ezen okoknak el-távoztatásúra meg-határoztatott: hogy ennek utánna a' T. Esperesek az olljatán házatoknak el-válás dolgában pecsétet ne adjanak; valameddig az pecsétes levélnek jól a' maga Papjátol bizonyság levelet nem írnak, arról, hogy próbáltatott a' Pap által azoknak egyben békéltetések minden modon, de haszontalan volt ügyekezete; egyszersmind pedig okaikat jól nem adják, mellyekért válni akarnak; ezeket látván hogy nem elégedendők, mellyet ügyekezetel dedortálja az Törvényhez és'ól; 's ha szintén instálnának is; mind addig ne adassék Pecsét, míg jól nem adják a' Sedriának az okokat, mellyekért válást próbálni akarnak, 's akkoronis ugy, ha a' jól adandó okok törvény szerinti El-válás okainak találtatnak.

Anno 1794. A' Kolozsvárt tartatott Consistoriumban végezteteth: Szó. 40.
A' Ministerekhez Visitátiókori Construáztatásról iránt: Hogy a' Oppidum Consistorium Visitatio elött az Lelesiának a' Ministerek ellen való panasszait irásban tétessen, azok a' Visitationak a' Templomban adassanak be a' Curator által; Nem különben a' Ministerek panasszait is magok által, és azután a' Visitatio által a' Papság Házánál igazittassanak el.

Anno 1796. Conclusa Felis Consistorii Cland. a' 16. Jan. celebrati: Hogy Leggyen külöös vigyázásal a' Környékbeli Felsőség az iránt, hogy mégsem engedjenek kéris végeis a' Consistorium kire 's elöre való tudása nélkül ne polyamadjanak a' F. K. Guberniumhoz azon Lelesiák, a' mellyek valamely tetta alamisnára vagyon szükségek, és a' kiregyelti küldött személyek vilaystrasais mindenkor dicae. Praeterea Christ. Esset.
2dó. Japasztalatatván az házas platt magok rezisjeikt'ól való meg-külöözések 's minden tartozkodás nélkül egymástol külön való lakások; végezteteth hogy ennek el-távoztatásán szoros kötelessegelinek tartsák a' T. Loci Ministerek, az olljatán Kérpeli élő' házasokt'ól külön lakásokat meg ne szemedni, hanem külöösöny, egyet éretis a' T. Con-

cernens

cernens Esperest Atyánkfiaival, ha egyébként nem lehetne meg a' Kulso Fisztesé erősitelis az egyik lakásra kényszeriteni; vagy ha nem szeretnek okat adnák külön lakásoknak a' Törvénynek utána igazitatni.

A. 1797. in Consistorio Claudiopoli determinatum fuit Szó. 3tio. Fondolva véttetett, hogy azok Deliberationoknak, mellyek el válás dolgában az Alsóbb Papi Székben tétetnek; midőn fine Confirmationis a' Sz. Superintendentiához jól küldetnek, meg visgálásával, ha szintén nem Confirmáltatnak azok, szintén annyi minta fáradság vagyon, mintha Confirmáltatnék, határoztatott, hogy ennek utánna akár Confirmáltassanak az olljan Deliberationok, akár ne, mindenkor a' sokon faxa adatnyék meg ércek.

1804ben Ürmödi Sinatban végeztetett. Az Lelesiastica Prolatura által dictaltatandó pénzbeli büntetések ezután Collegyiomaink' Számára administráltatnak.

1806. A' Vargyasi Sinatban Nro Szot. 11ben végeztetett: Szorosan ügyelet legyen arra, hogy közönségesen a' Tanuló Ifjuság az Oskolai Esztendő napjaiból egyetlen hazomélkül el ne vesszen: melyhez tartozván a' tanulásra az Oskolai esztendő Kezdetével kellető le gyülés, és csak az Oskolai esztendő végével lehető el oszlás idejének pontos meg tartattatása; erre nézve vizsont ügyelnek a' Sz Consistoriumnak 1759ben hozott 's 1777ben Junius'ban ügyelnek végzése. melly igy szól: — Nulli Schola Rivesdu Togati Seu Secundani, Seu Neutralista ac Classista redire queant ad Suos ante 3m Julii diem Sc — omnes autem et Singuli praedicta Schola Coresdo ad Studia adesse debent die 7bris primo, Togati quidem sub poena Carceris, ut vocant, usque ad tempus Generalis Dissionis Natalitia inclusive, Secundani vero et Neutralista atque Classista sub poena Florenorum omnis — a' Singulis exigendi.

1817ben tartatott Feb. Mart. Apr. Maj. Jun. és Jul. Consistorialis Végzésben találtatik.

b.) Minthogy a' Relatiok szerint Ekklésiáinkban sok ollyan Gyermekek találtatnak, kik Gyermekeiket minden Oskola's tanitás nélkül engedik felnőni, ezekre néz Esperesek attyoulfiai szoros kötelességekké tetszik az ollyatén Gyermekes attyakra nézve a' már sok izben publicáltatott Felsőbb Rendelések szerint bánni; De a' Tanitókis szorittassanak a' tanitásra Canonszerint való büntetésalatt.

c.) Ekklésiáinkban az Oskolák' megvisgáltatásak' idejéül határoztatik a' Szegely Papa nap után eltendő Hét, mellyis tartassék meg ezután mindenkor. Az Oskola megvisgálás' módalitassára nézve pedig meg-

allit

állittatott. Hogy nagyobb Ecclesiánkbe Inspector Curator és Esperest Atyánfiai vagy ezeknek Cseléjeiei is egy Assessor a ~~Domestica Curatorok~~ kijöttekbe pedig Környéki Notarius is ugyanott egy Assessor a Domestica Curatorok és Gyermekek Atyák jelenletekbe menyen végbe a Censura. Mellyek illyetén módon lévő végbe-vitelérül a' mindjárt irt Biztosok referáljanak mindenkor ezen Consistoriumnak, egyszersmind pedig tudositták hitelesen ezen Consistoriumot külön külön a Tanulóknak Capacitásokról, Elömenetelekről, mitsoda leckét tanultak is mitül fogva; nem különben a Tanitóktól is Számot vévén hányat tanitott ki közülök a' mult Esztendőben és azok közül hányat? hová? is mivel botrátott-el? — Az avatis találjanak módot, hogy idején küldettessenek-fel a Gyermekek az Oskolákbe, és a Canonszerent való idő elött ne vétessenek ki:

1812 Jul. 5. napj. Pavaban tartott Sinatbe Végeztetett: Sub. N.o 5. A' Diocesana Szalatura'ó titettessék Kötelességévé az 1807.ik esztb. 6436. Szám alatt Költ Feld. Kir. Rendelés követtezésül, az Licitak azon fekvő Öröksségeit, mellyek Arenda v. Taxa fizetés mellett használtatnak, nem más Ként hanem Licitatio Utján adni-ki és bottátani Arendába. — A' mi pedig Ecclesiánk' nehéz helyeken is Moroskolnál bátorságon kivül vészedelmes adósságinak felvétettetését illeti: a' Consistorium representálja a' F. K. Puberiumnak, és kérjen Assistentiát; minthogy a' Fundationálisbe kérettetvén a' Fiscalis Directorei Assistentia megszokott adattani. Maly illyetén Határozás adattatván tudatik a' Domestica Curatoroknak, Esperest Atyánfiai által azon utasitással, hogy Ecclesiánkat ollyatén Adósságait jelentvén-fel a' Consistoriumhoz a' szükséges Lépések megtettetése végett.

Nro 6.o A' Kis Catechisst a' Fő Esztelendő Püspök Úr kinyomattatván az ára köretlen 6. kötve 10 kr. katérztatott.

Nro. 7.o A' mi a' Deák Litteratura' Tanittatását illeti, az ezüttal meghatározottatik oly módal, hogy Thordai és Keresztúri Gymnasiumainkba a' Tegnap Esztendő azon 4 eszt. alatt, mellyekbe a' Consty. Levél ottan megvádi tartoznak, 1½ eszt. Poetist. 1½ig Rhetoricát, és pedig Deák Litteraturát tanulljanak; ugyszintén Kolozsvári Collegiumunkba is a' Rhetorica utánt 1 esztb. alatt tanittassék a' Deák Litteratura. Annak miformán és ki által lévendő Tanittatása meghatározása bizattatván a' Repr. Consistoriumra, a' mint Kolozsvári Collegiumunkba tanittatott Felsőbb Letzletett az elsőbb Esztendőbeliek' Könyebbitésére intettetett elosztálnj.

2.o Minthogy a' Sz. Almásra épitendő Gymnasium avant a' Fő Consistorium 1806ba Jul. 2án Költ Statutumának Szerint a' Kérvetnesek nevezzékki Sz. Almáson azon Belső Öröksséget, melyre mind a' Gymnasium mind pedig a' Rectori Ház in una contiguitate állandólag, és a' Tanitásra és Tanulásra megkivánttató Épületekkel és Commoditásokkal épittethetnék, és e' mellett mutassák bizonyos Fundust valamint az Épületek' Törülletes megépitésére úgy azok Conservalására, és a' Rectori Mendo Fizetésére és a' Közönség' grange Cassájának terheltetése nélkül állandó Praestaltathatására, még pedig a' Keresztúri Gymnasiumnak ezen Tárgyba való nem elegyittésével — a' Kérvetnesek pedig most az megépitett Kérésére az Épületek' Conservatiójáról és Rectori Fizetésről semmi bizonyos Fundust fel nem adnak, Sőt ezeket a' Közönség' Cassájából potoltatni reméllik és kérik; ezekre nézve most az Kérések nem teljesittethetik et Közönségünk grange Cassájá' Terheltetéséért semmi az Épületek' Conservatiójára, az Rectori Fizetésül igeret nem tétetik —

3. — Minthogy a' Keresztúri Gymnasium a' Keresztúrsi és Marosvéki Némesi Rendek, Clerusnak és ottan lakoknak Atyánk legnagyobb commoditásokkal és legkedvesebb helyen vagyon, illendő hogy ezen Gymnasium Cilly megszongyollott és megnőttult Környül állásai megjobbitására és ujra épitésére a' megkivánttató Költségekre vétt, Esperest Atyánfiai és Notarius' és Kegyelmek' által szemlélyesen minden hatádékon kivül, mind a' Némesi Rendeknek és Clerus Atyánkfiai, mind a' Clerus és más Tőtevők is meg keresztenek és az illyetén módon gyülendő Pénzt Gymnasiumunk Perceptor Pálffi Dénes Atyánkfiának Protocollaltatni és Contraquietantiák mellett administrálni, arról ugyan pro Napjáig a' Consistoriumnak referáljanak. Fő Epittetőnek P. Horváth Károly, Alepittetőnek Nót

L. 641.

Supplementum Sect. XIII. De Cursualibus.

Eto: 1811. Febr. Mart. April. Maj. Jun. Jul. Mensibus celebrata Sessiones Consistoriales Sup. determinaverunt:

a.) Hogy midőn Eperest Atyánkfiai dispensaltatnak a' Kolosváratt minden esztendőt tartatni szokott Fő Consistoriumba való menetel-tül: az azon estben küldendő Ordinarius Curatornak minden Ministerek Conservaljanak és azt nem ex beneplacito, hanem tartozás-képpen — az Ordinarius Curatornak pedig kötelességére tétetik a' kezére bizott be küldendőket nézve a' Szoros Responsabilitas.

(L. 43 oldal)

Sanak a' Visitatiok által az Ekklésiátnak minden ingó és ingatlan Javai, s azoknak találtatások aránt mindenkor tétettessék meg a' Relatio Superintendens Atyánkfiához.

Jiriól

1. Notarius Konte Márton és Pakot Istvan Attyafiai neveztettek.
Ha pedig azon Környékbeli Attyafiak az Egyittesbeli Koltség Segitésére hátrálók lennének, és vonlandó felbe levő Gymnasium meg nem ujittathatnék, mithogy mostani Kornyul állásaival sem a Tanitás elmenetelellel nem folyhat, sem az Erkölcsök nem formáltathatnak sőt az Ifjak az elromlástól sem oltalmaztathatnak meg: azon Gymnasium más alkalmatosabb Helyre általfogtatettetik, oda tehát a hol az ő ártetlen adakozásból felépül, conservál tatik, és Kőrösegünk valamint most Keresztyéni Gymnasiumunk Professorát, úgy fogja fiai ni a más hová fel-ejittetendőnek Professorát. NB.

Nro 5. F. T. Kőrmöczi János Ur Püspök, Fuzi János Deák Notariusnak, Ifj. Sz. Iványi Samuel Fő Lucatorunak, és Molnár Dávid Collegium Rectorunak be iktattattak.

2. Attanyfi Kornyik Esperesnek T. Baráti Sámuel, a Harmsiskének Pedig Péterffi Miklós hitelesettek. úgy

3. Oratori Officialisnak Baráti Sámuel választatott.

1815 beli Jan. Fő Consistorialis Végezések: P. P. — Az Inspectori Instructionak a Halgatásra itélő 18. 19. 20 és 21 Pontokból: —

2o: — Minden Gyermekeik boldogságokat munkálkodni tartozó Szülék, a midőn akár Fejfi akár Leány Gyermekeik, legfelyebb a 7ed tendőt elérik, az Oskolába adják, és a Tanulásra meghatározott időnek betelésig, s a Kőzönséges Probatételek idejének be követerezésig kine vegyék; e felett mind a Két Nembéli Ifjuságot a Győ Napjától fogva Sz. Mikály Napig a Vallásban Istenti tisztelet módjában és énekléssben való gyakoroltatás végett a Tanitásra feljárassák. Végre hogy a szent Uri Vacsorát felvehessék, és az Ur Asztalának méltó Vendégi lehessenek, a szükséges előre való elkészülés végett, melly nélkül Házasságai egyben kötetnek, és ugyan es kötetésekis meg nem engedtetik, minden Neveretes Ünnepek alkalmatossagával, a mikorra Uri Vacsorával szándékszik a L. Tanitóknak a Schola insentialis hetenkint minden Nap Kőzönséges Istenti tisztelet tartása eleit, vagy utan egybe gyüljenek, s a L. Tanitók altal arra szorgalmatosan oktattassanak és elkészüljenek. S minden olyan Sz. alkalmatossagával a kik 10 vagy 12 naptól lépnek és oktatnak jövendőbeli bizonyságul a Megyei Protocollumba hiba nélkül nevek be iratassanak. a kik pedig ezen kőtelességeket a L. Tanitók meg intésekrül el mulatnák bé lyesitenék. a Fő Consistoriumnak Mére szerint be jelentessenek. a jó rendnek és tanitás egyformasága nak és be szorására és megtartására ezen rend szabásokat tartvan kiórmértékul.

3szor A Mesterek és Cantorok kezekre alja adandó Ferfi és Leány Gyermekek a Vallás dolgában, a fiu Gyermekek a Deákmesterek is olly szorgalmatosan tanittassanak a szegeren alt Norma szerint, hogy a millyen elmenetelt fognak mutatni azok, a Tanitók a szerint várhatják a Fő Consistoriumtól elmenetelet, és Promotiokat; a kik pedig restesek talál tattnának elmenetelekben és a Consistorium Partfogásához szamot nem tarthatnak.

4szer Mind a Ferfi mind a Leány Nemben levő Ifjuságnak Vasarnapokon leendő tanittatásokra nérve kötelek lépnek a Tiszt Papok az Ugy Nevezett Nagy Katechesisben foglalt 60. Kérdéseket meg magyarazvan szepenként és elő abból 5 vagy 6. kérdéseket meg magyarazva, a következendő Vasarnapra könyv nélkülis az Ifjakkal elmondattni és ujjra a más Vasárnapra más kérdéseket felvenni és ki magyarazni, ugy hogy minden esztendő elfolyta alatt az egész Nagy Catechesis altal menjenek. és a Vallásnak fő Principiumairól az Atyja Istenről. a Jesus Christusról. és Szent Lélekről a keresztyéni Lét fő Ceremoniáról t. l. a Szent Keresztségről és Uri sz. Vacsorájáról. Végre a kik emberek magaikoz, Feleberájaikoz, Fő Hatalmasságokhoz, ugy szentekhez és Christusokhoz való kőtelességeiről és a feltámadásról igaz emeretet és erős meggyőző defelet vegyenek. E'lett az Istenti Dicsereettel, és Fohászkodnak a jobb izlés szerint

ACADEMIA R. P. ROMANA BIBLIOTECA FILIALA CLUJ

való

való énekléseire szoltassanak. Megengedettvén tsak ugyan, hogy
a hol a Papok elegendő énekléshez tehetséggel nem bírnának Mes-
terek vagy Cantorok által gyakorolják az Istenséget az Enklés-
ben de magok a Papok jelen léteben, és soha sem fel magokra
hagyattatva. Az apróbb és gyengébb ifjuság pedig nemcsak
tsak nemben az Apostoli Credoval vis Sententiatolnak
és Confessionak tanulásaban gyakorltassanak, a'mint
az Inspectori Instructiobanis meg irattak. Del elő a' Serfi
Del usan a' Leány nembeli Ifjuság marasztaszik bent a'
Templomban és tanittaszik és minden Estendő végivel sz:
Mihally Napjaitól az J. Advátor és Eszterest vagy lipe
vezendő szemlélgessék jelen léteben nemcsak tsak nemben Ifjuság
Examenunge külön órákon megtartatnak és a Vallás
Principiumaiban ugyformálhassanak, hogy sz: Vallásunkat vól
taléppen megértvén abban álhatatosok és nem ingadozók lé-
gyenek és a Polgári társaságnak jó és Erkölcsös tagjai
lehessenek, Melly nagy tréhnak el ciése a' Papoknak ugyelhete-
tol és burgóságoktól legtöbbet fügvén, ezelnek is előbb vi-
telekben méltó tekintetbe fog fel vétetni. Utólsóra-

Sfier Az Uri sz: Vatsorára való elő Elöpulésre nevve a' J.
Tanitók Halgatóikat burgóságra nem csak Tanittásokkal
hanem jó példa adásokkal serkenteni törekedjenek, ollyatén
alkalmatossággal az Ifjakat csak az Uri sz: Vatsorának
Czéljáról mi voltárol és hasznairol mentol rövidebben és
világósabban ezen sz: Ceremoniálhoz illő sz: burgóság
gal tanittsák és képittsék a' kik eleggé kitanittatnak sor-
galmatosan Protollolajok és az Uri Vatsorával való e-
lésre adnittsájok a' kik vagy nem képtelnének és meg
nem jelennének, de arra alkalmatos idejek vagyon,

mind személyesen, mind szüleik és Attyafiaik által meg
szólittsák az el nem Eljöttöket is meg jelenni nem akarókat
hasonlolag nevezzenek Protocollájok és addig Ur va-
sorát az ollyanokna ne szolgáltassanak, hogy pedig az
illyenektul ki hagyásaikat valami botránkozás ne lé-
vetrevjék, elöre ki Maradásokról meg intessenek és minden
a' Protocollumnak igazan való vitelére nézve pedig az
Ur Vatsorával való elhiszére el nem képtelenektol Ha-
zafiaji vagy Férjhez menetelek alkalmatossagával felszóll
engedelem nélkül való meg nem szattesek hivatalok
elvesztés alatt a' L. Tanitók szorosl kötelességekké te-
tetik.